

Дзень з асаблівым сэнсам

Дарагія суайчыннікі!
Віншую вас з Днём Незалежнасці Рэспублікі Беларусь.
Для кожнага беларуса гэтае свята напоўнена асаблівым сэнсам. Наша больш чым 1000-гадовая гісторыя — пастаянная барацьба народа за сваю зямлю, духоўныя каштоўнасці і самавызначэнне. І нават пасля з'яўлення на карце свету суверэннай Рэспублікі Беларусь нам пастаянна даводзіцца адстойваць права на самастойны шлях развіцця.
Сімвалічна, што галоўнае свята краіны — яшчэ і дзень вызвалення беларускай сталіцы ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. Вялікая Перамога выратавала нас ад знішчэння. Мы святую шануем подзвіг пакалення пераможцаў, якія адолелі грознага ворага і ўзнялі краіну з руін.
Сёння Рэспубліка Беларусь — незалежная дзяржава, якая адбылася, дзе кожны грамадзянін можа дасягнуць любых вышыняў у прафесіі, творчасці, спорце, грамадскім і сямейным жыцці.
Мы і надалей будзем умацоўваць наш суверэнітэт і будаваць будучыню краіны на прынцыпах справядлівасці, раўнапраўя і клопату аб людзях.
Жадаю вам, паважаныя сябры, здароўя, дабрабыту і мірнага неба над галавой.
Са святам!
З Днём Рэспублікі!

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь Аляксандр Лукашэнка.

Выдаецца
з 9 жніўня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

2

ЛІПЕНЯ
2020 г.

ЧАЦВЕР

№ 127 (29241)

ЗВЯЗДА

Свята нашай Вышыні

Фота: Аляксандр МЕШЧУК

ПЫТАННІ — АКТУАЛЬНЫЯ, СПРАВЫ — КАНКРЭТНЫЯ

Прэзідэнт падпісаў распараджэнне, дзякуючы якому надзённыя праблемы людзей будуць вырашацца хутчэй

Абяцанні падчас перадвыбарнай кампаніі — справа бадай што абавязковая, а вось іх імгненнае выкананне даказвае, што той, хто іх даў, слоў на вецер не кідае. Нагадаем: падчас рабочай паездкі ў Віцебскую вобласць у чэрвені дзеючы кіраўнік дзяржавы Аляксандр Лукашэнка расказаў, што папрасіў кіраўніка сваёй ініцыятыўнай групы аб працягу збору падпісаў, хоць іх было ўжо дастаткова.

«...Не таму, што нам не хапае падпісаў. Мы атрымліваем велзарны масіў інфармацыі знізу — пра тое, што там адбываецца. Уся яна аналізуецца, і асноўныя пытанні, якія хваляюць людзей, выкрышталізаваўся — і на стол Прэзідэнта», — растлумачыў тады беларускі лідар. Як вынік такой «крышталізацыі» — найбольш актуальныя для насельніцтва праблемы, агучныя людзьмі і падчас выязных прыёмаў і прамых тэлефонных ліній, якія рэгулярна праводзяцца па ўсёй краіне, і пры зборы падпісаў ініцыятыўнай групай выбаршчыкаў у падтрымку вылучэння кандыдатам у Прэзідэнты Аляксандра Лукашэнка, знайшлі адлюстраванне ў распараджэнні Прэзідэнта «Аб дадатковых мерах па вырашэнні актуальных пытанняў жыццядзейнасці насельніцтва».

На карысць беларусаў

Распараджэнне будзе ўвасоблена ў канкрэтных справах на карысць жыхароў Беларусі, цытуе БелТА кіраўнік Адміністрацыі Прэзідэнта Ігара Сергеев. Адміністрацыя Прэзідэнта імкнецца пастаянна быць у кантакце з насельніцтвам: праводзіць выязныя прыёмы ў рэгіёнах, прамыя тэлефонныя лініі, разглядае звароты і заявы гра-

мадзян, збірае інфармацыю з райвыканкамаў, аблвыканкамаў.

«Увесь гэты велзарны масіў інфармацыі прааналізаваны. Дадаткова быў задзейнічаны маніторынг сацыялагічных службаў і іншых інстытутаў. І па даручэнні Прэзідэнта было падрыхтавана гэтае распараджэнне. У ім знайшлі адлюстраванне практычна ўсе кірункі: медыцынскае забеспячэнне, сфера паслуг, ЖКГ, горадабудаўніцтва, будаўніцтва дарог, неамаляваных пытанні, звязаныя з сацыяльнай палітыкай, цэнаўтварэнне, выплата заробкаў», — адзначыў Ігар Сергеев.

Ён растлумачыў, што ўсе прапанаваныя ў дакуменце кірункі можна ўмоўна падзяліць на два блокі. Першы — задачы, якія з'яўляюцца стратэгічнымі для мясцовай улады і ўрада, і другі — першачарговыя мерапрыемствы, якія будуць праведзены ў гэтым і наступным гадах, па развіцці канкрэтных рэгіёнаў, рэалізацыі канкрэтных праграм.

«Плануецца пабудаваць шэраг аб'ектаў сацыяльнага прызначэння, у тым ліку дзіцячыя дашкольныя ўстановы, у некалькіх гарадах — гэта Дзяржынск, Салігорск, Заслаўе. Калі казаць у цэлым па краіне, гэта і пытанні развіцця Магілёва, Полацкага раёна, Пінска і многіх іншых. Сур'ёзная ўвага будзе ўдзелена пытанням жыллёвай палітыкі, выдзялення сродкаў на будаўніцтва арэнднага жылля, жылля для вайскоўцаў, а таксама ўладкавання ваенных гарадоў», — дадаў Ігар Сергеев.

Адміністрацыя Прэзідэнта сумесна з Камітэтам дзяржаўнага кантролю арганізуе маніторынг і кантроль за выкананнем распараджэння. Штогвартальныя даклады аб гэтым будуць на сталае ў кіраўніка дзяржавы.

«Гэтае распараджэнне знойдзе адлюстраванне ў рэальных, канкрэтных мерапрыемствах на карысць нашых грамадзян», — сказаў на заканчэнне Ігар Сергеев.

Аналіз і вырашэнне

Падпісанне Прэзідэнтам распараджэнне аб неадкладным вырашэнні актуальных пытанняў жыццядзейнасці людзей дазволіць скаардынаваць работу ўсіх зацікаўленых і апэратыўна іх вырашыць — пра гэта заявіў старшыня Федэрацыі прафсаюзаў Беларусі і кіраўнік ініцыятыўнай групы № 1 Міхаіл Орда.

«Распараджэнне — гэта комплексны дакумент, у якім закрануты разнастайныя пытанні: цэнаўтварэння, медыцынскага абслугоўвання, адукацыі, стварэння высокапрадукцыйных рабочых месцаў, добраўпарадкавання, рамонтных вулічных дарог. Гэтыя пытанні хваляюць людзей. Жыццё не стаіць на месцы, і, безумоўна, патрабуюцца нейкія карэктывы. Яны і былі вызначаны распараджэннем», — сказаў Міхаіл Орда.

«Не менш важнае заданне паставіў Аляксандр Лукашэнка перад членамі сваёй ініцыятыўнай групы № 1 — у працэсе збору падпісаў і зносін з людзьмі па месцы жыхарства, работы абмяркоўваць, пільна і фіксаваць тыя пытанні і праблемы, якія ў іх ёсць», — дадаў старшыня Федэрацыі прафсаюзаў.

Паводле яго слоў, пасля стараннага аналізу частка пытанняў перададзена ў органы мясцовай улады для апэратыўнага вырашэння, а тыя, што патрабавалі заканадаўчага рашэння, выдзялення фінансавання, — на разгляд кіраўніка дзяржавы.

Падробаныя дэталі названага Распараджэння — на нашым сайце zvezda.by

Дарогамі Славы. Вызваліцелі Беларусі

«Мы былі простыя салдаты...»

«Звезда» працягвае праект «Дарогамі Славы», які запусціла сумесна з музеем гісторыі Узброеных Сіл. У межах праекта мы апавядаем пра ваенны шлях поўных кавалераў ордэна Славы, якія нарадзіліся ў Беларусі або звязалі з ёй свой далейшы лёс.

Заклікаем вас, паважаныя чытачы: калі сярод вашых родных і блізкіх хтосьці або быў поўным кавалерам ордэна Славы, або асабіста іх ведаў і захаваў успаміны ці фотаздымкі, то дзяліцеся вашымі гісторыямі з нам! Наш адрас: вуліца Б. Хмяльніцкага, 10а, Мінск, 220013. Адрас электроннай пошты: info@zvezda.by. Ніводны ліст не застаецца без увагі!

Сёння мы апавядаем пра двух салдат. Яны прайшлі праз усю вайну. Адзін з іх быў у дзеючым войску з верасня 1941 года, другі колькі часу партызаніў, перш чым яго атрад злучыўся з часцямі Чырвонай Арміі. Свае ўзнагароды яны здабылі ў цяжкіх баях, у тым ліку — і на тэрыторыі нашай краіны.

Мінула болей за трыццаць гадоў з таго часу, як адбыліся мае сустрэчы з легендарнымі землякамі, што падчас вайны як сапраўдныя мужчыны ўзялі ў рукі зброю — спачатку папоўнілі шэрагі народных мсціўцаў, потым храбра змагаліся на перадавых рубяжах, гналі акупанта з нашай зямлі. І Уладзіміра Карнеенку, і Льва Хадановіча можна па праве назваць вызваліцелямі Бацькаўшчыны. Дзевятнаццацігадовы юнак Лева Хадановіч авалодаў уменнем разведчыка-падрыўніка (ад тых часоў у яго застаўся нагрудны знак «Выдатнік разведкі»), а Валодзя Карнеенка ў гэтым самым узросце заслужыў ужо першыя свае ўзнагароды — дзве зоркі салдацкай славы, прычым на тэрыторыі Беларусі — у Быхаўскім раёне. Нездарма сёння, напярэддні свята, іх партрэты ўпрыгожваюць «Звяду» — газету-партызанку

і падпольшчыцу. Колькі б ні мінула часу, я паранейшаму з цеплынёй і хваляваннем згадаваю тых непрацяглыя, але душэўныя сустрэчы і размовы.

СТАР. 3

ПРЫСТУПКІ ПОДЗВІГУ

Новы аповед на Кургане Славы

Аперацыя «Баграціён» па сваім размаху і колькасці задзейнічаных войск стала адной з найбуйнейшых у гісторыі Другой сусветнай вайны. Сіламі 1-га Прыбалтыйскага, 1-га, 2-га і 3-га Беларускіх франтоў быў нанесены знішчальны ўдар па фашысцкай арміі. Даўжыня фронту баявых дзеянняў дасягла 1100 кіламетраў, глыбіня прасоўвання войскаў — 560—600 кіламетраў. Перад пачаткам баёў за вызваленне Беларусі сілы чатырох франтоў налічвалі звыш 2,4 мільёна чалавек баявога складу, больш за 36 тысяч гармат і мінамётаў, больш за 5 тысяч танкаў і 5,3 тысячы самалётаў. Да таго ж у тыле групы арміі «Цэнтр» дзейнічала 150 партызанскіх брыгад і 49 асобных атрадаў, удзел якіх у аперацыі меў стратэгічнае значэнне. За тры дні да пераходу Чырвонай Арміі ў наступленне партызанамі пачалі трэці этап «рэзкавай вайны». Толькі за адну ноч 20 чэрвеня 1944 года партызанамі па ўсёй тэрыторыі Беларусі было ўзарвана больш за 40 тысяч рэак, такім чынам рух нямецкіх войск па чыгунцы быў паралізаваны.

Гэтая аперацыя лічыцца адной з найлепшых у ваеннай гісторыі яшчэ і таму, што падчас яе было выкарыстана многа нестандартных, прынцыпова новых стратэгічных падходаў. Былі паспяхова вырашаны пытанні выбару напрамку ўдару, стварэння групіровак, войскаў, арганізацыі ўзаемадзеяння паміж злучэннямі, да таго ж падрыхтоўка маштабнага наступлення засталася практычна не заўважаная праціўнікам.

Подзвігу воінаў, якія вызвалілі Беларусь, прысвечаны адзін з галоўных беларускіх мемарыяльных комплексаў «Курган Славы», які знаходзіцца на 21-м кіламетры шашы Мінск—Масква. Менавіта ў гэтых мясцінах у ліпені 1944 года падчас наступальнай аперацыі «Баграціён» у акружэнні апынулася 105-тысячная армія праціўніка. Разгром гэтай групіроўкі ў «Мінскім катле», які завяршыўся 11 ліпеня 1944 года, стаў адным з рашучых крокаў на шляху вызвалення Беларусі.

СТАР. 3

ШТО Ё СВЕЦЕ РОБІЦЦА

Кіраўнік Ганконга назвала «гістарычным крокам» прыняцце законапраекта аб нацбяспецы

Прыняцце парламентам Кітая законапраекта аб абароне нацыянальнай бяспекі ў Ганконгу стала найбольш важным падзеяй для гэтага спецыяльнага адміністрацыйнага раёна КНР з моманту яго ўтварэння 1 ліпеня 1997-га. Пра гэта заявіла кіраўнік ганконгскай адміністрацыі Кары Лам на цырымоніі святкавання 23-й гадавіны пераходу былога брытанскага анклава пад кітайскі суверэнітэт. «Гэты заканадаўчы акт з'яўляецца неабходным і сучасным для аднаўлення стабільнасці», — сказала яна на ўрачыстым прыёме ў Ганконгскім цэнтры выставак і канферэнцый. Новы закон, па словах Лам, верне ў правільнае рэчышча формулу «адна краіна — дзве сістэмы». Мясцовы лідар прызнала, што мінулы год выдаўся для Ганконга самым складаным, горад сутыкнуўся з мноствам выклікаў. Новы закон накіраваны на прадукцыйнае і пакаранне дзеянняў, якія пагражаюць нацыянальнай бяспецы ў Ганконгу: сепаратызму, тэразызму, падрыву дзяржаўнай улады і змовы з замежнымі антыкітайскімі сіламі. Дзякуючы гэтайму юрыдычнаму акту ўлады Кітая змогуць спыніць дзеянні радыкалаў, якія ўчынілі з чэрвеня да лістапада мінулага года беспарадкі, ад якіх пацярпела эканоміка спецыяльнага адміністрацыйнага раёна. Закон прадугледжвае стварэнне на тэрыторыі Ганконга спецыяльнай сілавой структуры, падсправаздачнай цэнтральнаму ўраду.

400 мільёнаў чалавек страцілі работу з-за пандэміі

Па звестках Міжнароднай арганізацыі працы (МАП), толькі ў другім квартале бягучага года страцілі работу 400 мільёнаў чалавек па ўсім свеце. Вось у што вылілася страта 14 працэнтаў рабочых гадзін. Асабліва ўразлівымі

лічаць эксперты рабочыя месцы, якія займаюць жанчыны. Па звестках Міжнароднай арганізацыі працы, яны складаюць 57 працэнтаў работнікаў, занятых няпоўны рабочы дзень. Менавіта такія супрацоўнікі будуць скарачаныя ў першую чаргу. «Жанчыны скацэнтрываны ў тых сектарах, якія найбольш пацярпелі ад пандэміі. Яны вельмі шырока прадстаўлены ў сферы аховы здароўя і сацыяльнага забеспячэння», — адзначыў генеральны дырэктар МАП Гай Райдэр. Каля 340 мільёнаў чалавек па ўсім свеце могуць страціць работу да канца гэтага года. Такі прагноз агучаны ў дакладзе Міжнароднай арганізацыі працы. У ім падкрэсліваецца, што гэта найгоршы сцэнарыў з усіх магчымых, але ён можа ажыццявіцца, калі зноў прыйдзецца ўвесці каранцін з-за другой хвалі пандэміі каранавіруса.

Выбух у тэгеранскай клініцы прывёў да шматлікіх ахвяр

Выбух і наступны за ім пажар у адной з клінік на поўначы Тэгерана сталі прычынай гібелі па меншай меры 19 чалавек. Пра гэта паведаміла дзяржаўнае тэлебачанне Ірана. Агенцтва IRNA, цытуючы прадстаўніка ўпраўлення пажарнай аховы горада, перадало, што 15 загінулых — гэта жанчыны. Іншае агенцтва — MEHR — адзначыла, што ў клініцы ў момант індэнтэу знаходзілася некалькі дзясяткаў чалавек. Дваццаць чалавек удалося выратаваць. У якасці пярэдняй прычыны здарэння называюць непаладку з кіслароднымі балонамі, з якіх адбылася ўцечка. Гэта другі індэнтэу такога роду за апошнія некалькі дзён — менш як тыдзень таму на іншай усходняй тэгеранскай клініцы адбыўся выбух газу каля ваеннага аб'екта.

КОРАТКА

- Старшыня Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Наталля Качанова правяла сустрэчу з творчай інтэлектуальнай Беларусі.
- З 1 ліпеня ўступае ў сілу пагадненне аб спрашчэнні візавага рэжыму паміж Беларуссю і ЕС.
- Стаўка рэфінансавання з 1 ліпеня зніжаецца да 7,75 %.
- Знішчальнікі Су-30СМ заступілі на баявое дзяжурства на авіябазе ў Баранавічах.
- Памёр акцёр Віктар Паскурый.
- Працоўныя пенсіі павышаюцца ў Беларусі з 1 ліпеня.

Мазырчына перажывае будаўнічы бум. Уведзены ў эксплуатацыю шэраг аб'ектаў, завяршэння рамонтных і аднаўленчых работ на якіх жыхары раёна чакалі з нецярпеннем.

Праз сем сезонаў вяртанне дадому! Мазырскі драматычны тэатр імя Івана Мележа адсвяткаваў уваходзіны пасля маштабнай рэканструкцыі. Труп працягне выступаць на роднай сцэне ў сваім гістарычным месцы.

Будынак тэатра, які мае статус гісторыка-культурнай каштоўнасці, быў пабудаваны ў канцы 20-х — пачатку 30-х гадоў мінулага стагоддзя. У 2013-м

АДКРЫТА!

Важная культурная падзея для Прыпяцкага Палесся і новае слова ў птушкагадоўлі Гомельскай вобласці. Што агульнага?

пажар знішчыў значную частку памяшканняў архітэктурнага помніка. Артыстам давялося шукаць, дзе праводзіць рэпетыцыі, размясціць дэкарацыі, а га-

лоўнае думаць, як працягваць паказваць спектаклі. Значную плошчу мазырскага драмтэатра разабралі і фактычна адбудавалі нанова.

СТАР. 2

«Мы былі простыя салдаты...»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

ДЗЯКУЮЧЫ жонцы франтавіка Уладзіміра Карнеенкі — Ульяне Дзімітрыеўне — мне пашасціла убачыць і сфатаграфавача самога поўнага кавалера. Справа ў тым, што ў той час Уладзімір Якаўлевіч быў прыкаваны да ложка — вынік цяжкага інсульту. Сем гадоў Ульяна даглядала ветэрана — карміла, вучыла гаварыць, хадзіць, чытала яму газеты і кнігі. Калі трапіў у іх кватэру — а жылі Карнеенкі ў той час у Магілёве, — гаспадыня прыгадала мне тое-сёе з франтавай біяграфіі мужа. Сам франтавік, слухаючы нашу гаворку, увесь час плакаў, імкнуўся нешта сказаць, магчыма, дапоўніць — ён усё ўсведамляў і разумев.

Часта ў мірныя гады ветэрана даймалі сны пра вайну, пра тое, як немцы ішлі ў контратаку. Карнеенка

казаў, што на фронце ніколі не было страху, хоць даводзілася страляць адкрыта — акуп быў толькі да пося. Не верыў, што заб'юць, хоць бачыў, як гінулі іншыя...

А яшчэ Ульяна Дзімітрыеўна згадала, як яны да вайны разам хадзілі ў адну вясковую школу: яна — у сёмы клас, ён — у дзявяты. Пажаўніліся ў 1947 годзе, жылі дружна — пелі, танцавалі. Уладзімір працаваў скаратаром сельскага Савета і старшынёй калгаса. Для фотаздымка Ульяна пераадрэла мужа, паса-дзіла на канапу, але орданы не прышліліла, бо іх у ветэрана на той час ужо не было.

— Узнагароды трапілі, калі мы пераязджалі з Крычава ў Магілёў, — расказала жанчына. — Але пра гэта дзеду мы не кажам, каб не параніць яго душу.

Зусім іншая сустрэча адбылася ў Пінску з Львом Хадановічам. Ветэрану на той час было ўжо шасць-дзят шэсць гадоў, як кажуць, час заслужанага адпачынку. Але ён зусім не збіраўся адпачываць, па-ранейшаму працаваў на рачным флоце.

— Я выраса на Сожы і з маленства марыў быць мараком, насіць цяльняшку. Толькі пасля вайны, нарэшце, наблізіўся да сваёй мэты — паступіў у Гомельскі рачны тэхнікум, — казаў поўны кавалер.

Пра сябе, свае партызанскі і франтавыя будні Леў Сяргеевіч не надта імкнуўся апавядаць — маўляў, ён чалавек даволі вядомы, пра яго многія газеты шмат пісалі, і наогул не любіць ён выхваляцца. Адчуваўся, што за гэтымі словамі стаіць чалавечая сіціпласць. Нават для гэтага партрэта

Леў Сяргеевіч неахвотна накінуў на сябе святочны пінжак.

— Мы былі простыя салдаты і не заўсёды ведалі, за што нас узнагароджвалі, — казаў ветэран. — Рабілі шмат чог, але камандзіры ўсё ведалі пра нашы пошывы і падавалі рапарты.

Сярод беларускіх поўных кавалераў ордэна славы Леў Хадановіч — адзін з тытулаваных: на яго пінжаку, акрамя трох зорчак «славы», былі прышлілены яшчэ чатыры ордэны — два ордэны Чырвонай Зоркі, ордэн Чырвонага Сцяга і ордэн Айчынай вайны. Убачыўшы маё здзіўленне, ветэран растлумачыў, як адбіралі прэзідэнтаў на парады Перамогі ў сорок пятым у Маскве: трэба было мець чатыры баявыя ордэны, рост не меней за метр семдзесят,

быць без фізічных недахопаў і атрымаць станоўчую характарыстыку ад камандзіра.

Мы рушылі ў Пінскі порт, дзе працаваў ветэран, — ён хацеў паказаць сваю нафтапаліўную баржу, на якой нёс матроскую вахту. Дарагой стары салдат прыгадваў розныя жывыя гісторыі: «Аднойчы, у шасцідзясятых, я ледзь не страціў свае ордэны, а ўсё таму, што ветэраны былі не ў пашане — франтавікам перасталі плаціць грошы за баявыя узнагароды. У той час у маёй сям'і раслі тры сыны, двое з іх паступілі, але не было грошай на іх вучобу. Таму і вырашыў абмяняць свае «славы», панёс у скупку. Скупшчык правярэў метал, але параў не здаваць ордэны, зберагчы на памяць. Вельмі ўдзячны таму мудраму чалавеку!»

Анатоль КЛЯШЧУК.

Леў ХАДАНОВІЧ

Герой нашага аповеду меў вельмі пакрыжаныя ваенны шлях. Мяркуюць самі: Льву Хадановічу яшчэ не было васьмнаццаці гадоў, калі немцы акупавалі яго родную Кармяншчыну. Усё, што было за яго плячыма, — скончаныя 9 класаў. Зрэшты, чакаць паўналецця, якое надыйшло б у канцы лістапада, юнак не стаў. Ён дадаў сабе крыху гадоў і так трапіў у верасні 1941-га ў склад 45-га стралковага палка на Бранскі фронт.

...Арлоўска-Бранская аперацыя, якая ішла ў гэты час, мела мэтай скаваць наступ немцаў на тультскім напрамку, каб не даць ім акружыць Маскву з поўдня. Сямнаццаць дзён Чырвоная Армія стрымлівала там акупантаў. За гэты час атрыманася падрыхтаваць абарону рубяжоў каля Тулы і Масквы. На самім жа Бранскім фронце абстаноўка была вельмі напружаная. Вермахт здолеў акружыць часці Чырвонай Арміі, але і сам нёс цяжкія страты.

У ліку тых, хто прырываўся з акружэння позній восенню 1941-га, быў і Леў Хадановіч. Яму пашанцавала — застаўся жывы. Але выйці да сваіх так і не здолеў. Спярша ён разам з некалькімі баявымі таварышамі арганізаваў невялікі партызанскі атрад, які ў маі 1942-га ўліўся ў 1-ю Гомельскую партызанскую брыгаду. Леў Хадановіч быў накіраваны ў склад дыверсійнай групы. Дзякуючы юнаму падрыўніку пад адхон паліцаў не адзінаццаці эшалон.

У канцы 1943 года Леў Хадановіч другі раз за жыццё быў прызваны ў Чырвоную Армію — яго партызанская брыгада ўз'ядналася з часцямі рэгулярнага войска. Далей лёс юнака быў звязаны з 718-м стралковым палком, які ўваходзіў у склад

139-й стралковай дывізіі 2-га Беларускага фронту. Вось толькі давялося змяніць кваліфікацыю — падрыўнік стаў разведчыкам.

...У ноч на 23 ліпеня 1944 года памочнік камандзіра ўзвода сяржант Хадановіч выконваў важнае даручэнне камандавання — знішчыць двух варожых карэктароўшчыкаў агню, якія заселі на адной з вышынь паблізу вёскі каля Гродна. Зрабіў ён гэта паспяхова, а назад вярнуўся з каштоўнымі звесткамі пра тое, як размяшчаюцца агнявыя сродкі ворага. Загадам па дывізіі ён быў узнагароджаны III ступені.

У канцы 1944 года баі перамясціліся ўжо на тэрыторыю Польшчы. У ноч на 1 снежня наш герой разам з групай байцоў здзейсніў дзёрзкі рэйд. Яны пераадрэлі раку непадалёк ад горада Ломжа і праніклі ў размяшчэнне праціўніка. Немцы не паспелі зразумець, што да чаго, як у іх бліндаж адна за другой паліцелі гранаты. На асабістым ліку старшага сяржанта Хадановіча — знішчаныя станкавы кулямёт і два «языкі». А праз тры тыдні — і ордэн Славы II ступені.

А неўзабаве Леў Хадановіч стаў і поўным кавалерам ордэна. У адным з баёў у лютым 1945-га, якія ішлі на подступах да Гдыні, ён паблізу вёскі Слаўна здолеў захапіць нямецкага афіцэра ў палон. Пры ім былі вельмі каштоўныя дакументы, дзе змяшчаліся ўсе звесткі пра пярэдні край абароны праціўніка. Дакументы ўжо рыхтаваліся на подпіс камандуючага 2-га Беларускага фронту Маршала Савецкага Саюза Канстанціна Ракасоўскаму, як у скарбонку заслуг Леў Сяргеевіч паклаў яшчэ адзін учынак, які нельга было абмінуць, — у канцы сакавіка 1945 года ён даставіў ў савецкае размяшчэнне 35 палонных немцаў.

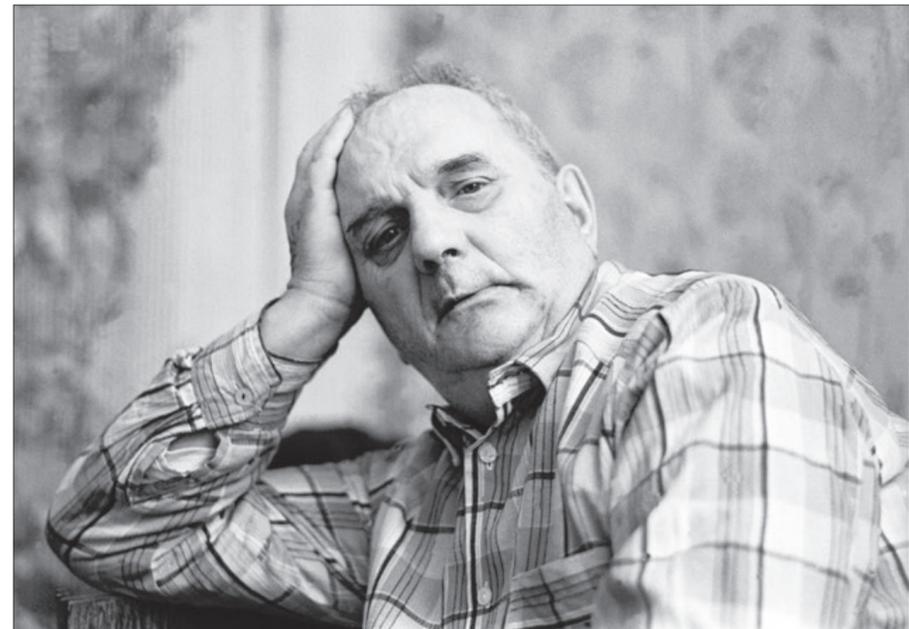
Старшыню Хадановіча прадстаўлялі і да звання Героя Савецкага Саюза. Але так складалася, што загадам на 49-й арміі ён быў узнагароджаны ордэнам Чырвонага Сцяга. У красавіку 1945-га ўмоцнены ўзвод разведкі фарміраваў раку Одр і ўтрымліваў невялікі плацдарм, пакуль не падаспелі

савецкія асноўныя сілы. Тых, хто здолеў выжыць у той мара, было няшмат. Сярод іх — і Леў Хадановіч.

...Яшчэ ў школе ў юнака была адна мара — працаваць на флоце. На жаль, праз ваенную віхурку ён здолеў ажыццявіць яе толькі ў 1947 годзе, калі дамабілізаваўся з войска. Ён паступіў

у Гомельскі рачны тэхнікум. Пасля таго як яго скончыў, быў накіраваны ў Пінск, дзе і працаваў старшым дыспетчарам Днепра-Бугскага тэхнічнага ўчастка. Там жа і выйшаў на пенсію.

Удзельнік трох Парадаў Перамогі — 1945, 1985 і 1990 гадоў. Памёр у ліпені 2007-га.

Уладзімір КАРНЕЕНКА

Даванены жыццёвы шлях Уладзіміра Карнеенкі мала чым адрозніваўся ад біяграфіі соцень тысяч яго маладых суайчыннікаў. Нарадзіўся ў сярэдзіне ліпеня 1924 года ў вёсцы Губіншчына Крычаўскага раёна. Да вайны паспеў атрымаць сярэдняю адукацыю і пайшоў працаваць у мясцовы калгас — сялянская сям'я жыла незможна. Там яго і застала вайна. На той час узрост Уладзіміра Карнеенкі быў неперыўзны — яму толькі-толькі споўнілася сямнаццаць. Але гэта не стала перашкодай для яго, каб пайсці ў партызанскі атрад. Ваяваў ён там да вызвалення Крычаўшчыны ў канцы 1943 года. Адтуль жа і быў прызваны ў Чырвоную Армію.

Уладзімір Карнеенка трапіў у кулямётную роту, якая ваявала на 1-м Беларускам фронце ў складзе 1262-га стралковага палка 380-й стралковай дывізіі. І ўжо праз два месяцы 19-гадова юнак здабыў ордэн Славы III ступені. 28 лютага 1944 года баі ішлі каля вёскі Янава Быхаўскага раёна. Кулямётчык Карнеенка вёў па нем-

цах прыцэльны агонь, знішчыў каля дзясятка захопнікаў.

Моцныя баі на ўсходзе Быхаўшчыны працягваліся і праз месяц. Немцы жорстка біліся за кожны населены пункт, бо савецкія войскі пагражалі перарэзаць важную артэрыю — чыгунку Магілёў—Жлобін. Падчас вызвалення вёскі Красніца яфрэйтар Карнеенка асабіста знішчыў 25 немцаў і прымусіў назаўжды замаўчаць ручны кулямёт. Варожая куля зачэпала і яго, але з поля боя ён не сышоў і працягваў страцьць з кулямёта і далей. Камандаванне дывізіі ацаніла мужнасць і адвагу, паўторна узнагародзіўшы Уладзіміра Якаўлевіча Ордэнам Славы III ступені.

...5 ліпеня 1944 года Мінск быў ужо вызвалены. Але паблізу галоўнага Беларускага горада немцы яшчэ заставалі на сваіх пазіцыях. У гэты дзень разам са сваім аддзеленнем Уладзімір Карнеенка ажыццявіў вельмі дзёрзкі рэйд. Разам са сваім аддзеленнем ён ціхенька пранік у размяшчэнне ворага і, дачакаўшыся зручнага моманту, пачаў трапаць вясці агонь па акупантах, знішчыўшы іх некалькі дзясяткаў. Дзякуючы паніцы, якая ўзнілася сярод

немцаў, вёска Белая Лужа Смалявіцкага раёна была вызвалена з мінімальнымі стратамі. А вось малодшаму сяржанту Карнеенку, які атрымаў за гэтую аперацыю ордэн Славы II ступені, пашанцавала меней. Ён быў цяжка паранены і паўгода правёў у шпіталі. Пасля вяртання ў родны полк яго яшчэ чакалі баі ў Польшчы і на Далёкім Усходзе — супраць Японіі.

Як жа ён стаў поўным кавалерам? Праз 25 гадоў пасля заканчэння Вялікай Айчыннай, у 1970-м, Прэзідыум Вярхоўнага Савета СССР пераўзнагародзіў Уладзіміра Карнеенку ордэнам Славы I ступені — за ўзорнае выкананне заданняў камандавання. Тым самым быў адменены загад аб паўторным узнагароджанні ордэнам Славы I ступені — бо фактычна старшыня Карнеенка быў адзначаны двойчы за адзін подзвіг. Ордэн яму асабіста ўручыў ваенны камісар Крычаўскага раёна 9 мая 1971 года — пасля заканчэння баявых дзеянняў Уладзімір Якаўлевіч вярнуўся да сябе на радзіму. Потым жывіў у Магілёве, дзе і памёр 10 мая 1996 года.

Валар'ян ШКЛЕННІК. Анатоль КЛЯШЧУК (фота).

ПРЫСТУПІ КІ ПОДЗВІГУ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Курган Славы быў урачыста адкрыты ў ліпені 1969 года, на 25-ю гадавіну вызвалення Беларусі. Да яго стварэння мела дачыненне каля мільёна чалавек — жыхары Мінска і Мінскай вобласці, ветэраны вайны, вайскоўцы, рабочыя, студэнты, школьнікі прывосілі сюды зямлі зямлі. На вяршыню кургана была дастаўлена мякка з гарадоў-герояў Масквы, Ленінграда, Кіева, Валгаграда, Севастопалю, Адэсы, Брэсцкай крэпасці-героя і населеных пунктаў, вядомых дзякуючы баявымі і працоўным подзвігам. У падножжы кургана замуравана капсула з наказам нашчадкаў.

Свежыя фарбы

Менавіта Курган Славы — адзін з тых мемарыялаў, які актыўна «працуе» на патрыятычнае выхаванне. Сёння тут прымаюць прысягу салдаты, ускладаюць кветкі вясельныя пары, каля падножжы Кургана Славы праходзяць выпускныя Акадэміі Міністэрства ўнутраных спраў, сюды прыязджаюць замежныя дэлегацыі. Ні адно буйное маштабнае мерапрыемства, якое праводзіцца Федэрацыяй прафсаюзаў Беларусі, не абходзіцца без наведвання мемарыяла. Гэтая арганізацыя ўжо доўгія гады займаецца рэстаўрацыяй Кургана Славы і напаленнем яго новымі сімваламі і дэталімі, якія дазваляць наведвальнікам больш даведацца пра гісторыю Вялікай Айчыннай вайны.

Першыя работы па наведванні парадку на мемарыяле адбыліся яшчэ ў 2004 годзе. Федэрацыя прафсаюзаў выступіла за тое, што неабходна развіваць музей баявой тэхнікі пад адкрытым небам.

«Федэрацыя прафсаюзаў з'яўляецца самай масавай грамадскай арганізацыяй, якая аб'ядноўвае чатыры мільёны членаў прафсаюзаў па ўсёй краіне. У нас ва ўсіх структурах ёсць маладзёжныя саветы. Сярод нашых членаў не толькі працоўная моладзь, але і навушчыны сярэдніх і вышэйшых навучальных устаноў. Таму арганізацыя ўдзяляе вялікую ўвагу рабоце з гэтай катэгорыяй у адукацыйнай, культурнай, спартыўнай галіне і, канешне, клопацца пра патрыятычнае выхаванне, — заўважае начальнік галоўнага ўпраўлення па культуры і грамадскай рабоце апарата Савета ФПБ Арцём

ІГНАЦЕНКА. — Вялікая колькасць хлопцаў і дзяўчат выходзіць на суботнікі, бярэ ўдзел у рабоце па добраўпарадкаванні. Акрамя Кургана Славы, ёсць вялікая колькасць помнікаў, мемарыялаў, абеліскаў, месцаў воінскіх пахаванняў, брацкіх магіл, якімі аpleкюцца прафсаюзы. На цяперашні момант у нас больш за чатыры тысячы аб'ектаў, за якімі замацаваны прафсаюзныя арганізацыі. На пастаяннай аснове яны праводзяць работы па добраўпарадкаванні: недзе кладуць плітку, дзесці ставяць агароджы, прыбіраюць. Сярод найбуйнейшых аб'ектаў, якія куруюць прафсаюзы абласнога і раённага ўзроўня, — тэрыторыя брацкай магілы лагера-шпіталю «Рэвір» (Брэсцкая вобласць), комплекс «Парыў» (Віцебская вобласць). На Гродзеншчыне шэфства ўзята над комплексам «Шавулічы» — вёскай, якая паўтарыла лёс Хатыні».

Федэрацыя прафсаюзаў актыўна ўзаемадзейнічае з Беларускай рэспубліканскай саюзам моладзі, ветэранскай і піянерскай арганізацыямі, Міністэрствам адукацыі. Маштабныя мерапрыемствы па аднаўленні Кургана Славы пачаліся ў 2015 годзе і былі прымеркаваны да 70-годдзя Вялікай Перамогі. Дзякуючы намаганням прафсаюзаў мемарыял значна абнавіўся аблічча. Былі адноўлены ўсе прыступкі (да агляднай пляцоўкі вядуць дзве лесвіцы — у кожнай па 241 прыступку). Упершыню ў гісторыі мемарыяла на ім было замаена травяное пакрыва. Курган — тое месца, дзе пастаянна свеціць сонца, таму ў спякотнае лета трава выгарала і помнік выглядаў рудым. Было прынята рашэнне падняць стары дэран, устанавіць антыкратую сетку, правесці сістэму паліў і пакласці новую рулонную траву. Як вынік — сёння дагляджаны курган улётку зелянее, незалежна ад надвор'я.

Таксама ў 2015 годзе была зроблена ўнікальная падсветка, — мемарыял не прападае ўначы і прыцягвае ўвагу падарожнікаў. Нават у позні час на прыступках, што вядуць да вяршыні, сёння можна бачыць наведвальнікаў.

У 2016 годзе з ініцыятывы Федэрацыі прафсаюзаў быў устаноўлены каскад сонечных батарэй. Энергія выкарыстоўваецца для начной падсветкі мемарыяла. Дарэчы, такая навінка — адзін з пачынаў для сучаснікаў: дзякуючы подзвігам нашых прадзедаў мы жывём пад чыстым небам, без дыму

і грукату ад снарадаў, і нам можа служыць мірнае сонца.

Таксама адрэстаўраваны мазаіка, барэльефы. Колькасць наведванняў Кургана Славы пастаянна расце, таму прафсаюзныя работнікі ў 2018 годзе прынялі рашэнне аб установацы інфармацыйных планшэтаў, якія будуць знаёміць гасцей з падзеямі, што адбыліся ў гады Вялікай Айчыннай вайны. Адзін са стэндаў паказвае сучасную незалежную Беларусь, яе прыгожыя мясціны, знакавыя прадыпрыемствы, адноўленыя і мадэрнізаваныя за апошнія 25 гадоў. Інфармацыя на планшэтах пададзена на беларускай, рускай і англійскай мовах.

На 75-годдзе вызвалення Беларусі музей пад адкрытым небам папоўніўся штурмавіком Іл-2, сабраўны з арыгінальных дэталей, прычым часткі для яго рэканструкцыі паступалі з розных куткоў былога Саюза. Такія самалёты адыгралі важную ролю ў вызваленні Беларусі і наогул у гісторыі Другой сусветнай вайны — невыпадкова іх прызвалі «лятуцьмі танкамі» і «чорнай смерцю». Гэтая машына па аб'ёме выпалу адна з самых масавых у гісторыі авіяцыі — за гады вайны было выраблена больш за 36 тысяч. Дарэчы, на ўрачыстым адкрыцці штурмавіка ў экспазіцыі мемарыяла «Курган Славы» прысутнічаў сын легендарнага лётчыка, двойчы Героя Савецкага Саюза Леаніда Бяды.

Сёлета побач з легендарнымі танкамі Т-34 і самалётамі Іл-2 будзе ўсталявана яшчэ адна слаўная баявая машына — «Кацюша». Упершыню яна была апрабавана ў баях за Оршу ў ліпені 1941 года. Планаецца зладзіць святло-шума-дымавое шоу, піратэхніка будзе імітаваць залп легендарнай машыны. Таксама будзе закладзена памятная зорка і з'явіцца новы стэнд, прысвечаны «Кацюшам».

Планы на будучыню

Паступова Курган Славы ператвараецца ў шыкоўны адукацыйны праект, прычым кожны новы аб'ект — гэта магчымасць расказаць пра розныя старонкі гісторыі Вялікай Айчыннай вайны.

На жаль, праз пандэмію сёлета Федэрацыя прафсаюзаў не ўдалася здзейсніць яшчэ адну цікавую задумку — вясной планавалася высадка адзінаццаці саджанцаў, прывезеных з гарадоў-герояў. У планах таксама стварэнне інфармацыйнай віртуальнай пляцоўкі і сістэмы QR-кадыравання, каб наведваль-

Фота: Анатоль КЛЯШЧУК

нікі маглі пры дапамозе сучасных тэхналогій больш даведацца пра гісторыю Вялікай Айчыннай вайны. Вялікі пераамаў з мабільнымі аператарамі, каб на тэрыторыі комплексу быў Wi-Fi — усё ж у замежных гасцей, якія прыязджаюць на Курган Славы, не заўсёды ёсць мабільны інтэрнет, а ў роўміну ён вельмі дарагі.

Сярод ідэй, якія разглядаюцца Федэрацыяй прафсаюзаў, — стварэнне 3D-экспедыцыі, каб карыстальнікі, што заходзяць на сайт, маглі больш даведацца пра мемарыял. Магчыма, у будучым тут з'явіцца і аўдыёгіды — ва ўсім разе, такое пытанне прапрацоўваецца, бо часта на Курган Славы прыязджае адразу некалькі экскурсійных груп, таму патокі турыстаў неабходна размяжоваць і забяспечваць інфармацыяй.

У добры шлях

У Федэрацыю прафсаюзаў Беларусі паступала шмат зваротаў як ад асобных грамадзян, так і ад цэлых груп (напрыклад, пад адным са зваротаў падпісалася каля 500 чалавек) з просьбай пусціць аўтобус, каб людзі, у якіх няма ўласнага аўтамабіля, маглі наведваць Курган Славы. «З гэтай прапановай мы выходзілі на розныя структуры: Мінаблыканкам, Адміністрацыю Прэзідэнта, Мінабтрансу і іншыя, — расказвае Арцём Ігнаценка. — Сумеснымі намаганнямі мы паставілі план прыпыначны пункт. І ўжо атрымалі паведамленне ад Мінскага абласнога выканаўчага камітэта, што туды ў парадку экспедыцыя з лютага 2020 года арганізавана выкананне ройсаў па маршруце № 395В «Мінск—Смалявічы» з праходжаннем прыпыначнага пункта «Курган Славы», які здзіўляе два абаротныя рэйсы па выхадных днях».

Алена ДЗЯДЗЮЛЯ.

Музейная справа

Дакранёмся да гісторыі?

3 ліпеня 1945 года убачыць свет каляровы святочны нумар «Звязды», прысвечаны першай гадавіне вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. А сёння яго можа будзе бачыць на экспрэс-выстаўцы, якая праходзіць у Беларускай дзяржаўным музей гісторыі Вялікай Айчыннай вайны.

«Звязда» — адзіная рэспубліканская газета, якая выходзіла ў гады вайны на занятай ворагам тэрыторыі — спачатку ў акупаваным Мінску (май—верасень 1942 года), а пасля ў партызанскай зоне (з 27 студзеня 1943 года да ліпеня 1944). 10 ліпеня 1944 года «Звязда» зноў пачала друкавацца ў сталіцы Беларусі.

Святочны нумар за 3 ліпеня 1945 года змяшчае віншаванні Маршалаў Савецкага Саюза Г. К. Жукава і А. М. Васілеўскага, генерала арміі І. Х. Баграмяна, вершы беларускіх паэтаў і ўспаміны пра бітву за вызваленне краіны. Таксама на Дзень Незалежнасці ў фэа залы Перамогі музея будзе працаваць часовае экспазіцыя «3 трэцімі ліпеня».

Абудзецца прэзентацыя праграмы «Юны экскурсавод». Семі з малымі наведвальнікамі могуць завітаць у інтэрактыўную зону «Лясная школа», дзеці паўдзельнічаюць у майстар-класах «Пластылінавы жываліс» і «Сімвалы Беларусі».

У фэа музей сумесна з РУП «Белпошта» 3 ліпеня будзе ладзіцца акцыя «Адправім вестку ветэрану», а на пляцоўцы побач з музеем, дзе знаходзіцца легендарны самалёт Іл-2, пройдзе інтэрактыўная праграма «Сцяг Перамогі».

Мабільны музей будзе працаваць у Цэнтральным дзіцячым парку імя М. Горкага, дзе 3 ліпеня праходзіць марафон «Перамога-75: дарогамі мужнасці і славы». Перасоўная экспазіцыя Беларускага дзяржаўнага музея гісторыі Вялікай Айчыннай вайны раскажа пра подзвігі, якія здзіўляліся ў беларускіх гарадах, і пазнаёміць з героямі тых падзей.

Святочную праграму падрыхтавалі і ў філіяле музея «Старая граніца», які знаходзіцца ў пасёлку Станькава Дзяржынскага раёна. Для гасцей імя вядуць бясплатную экскурсію па комплексе, пакажуць ім архіўную кінахроніку аб вызваленні Беларусі. Будзе працаваць інтэрактыўная пляцоўка (з тэматычнымі гульнямі і майстар-класамі).

Алена ДЗЯДЗЮЛЯ.

Рыштаванні Бацькаўшчыны

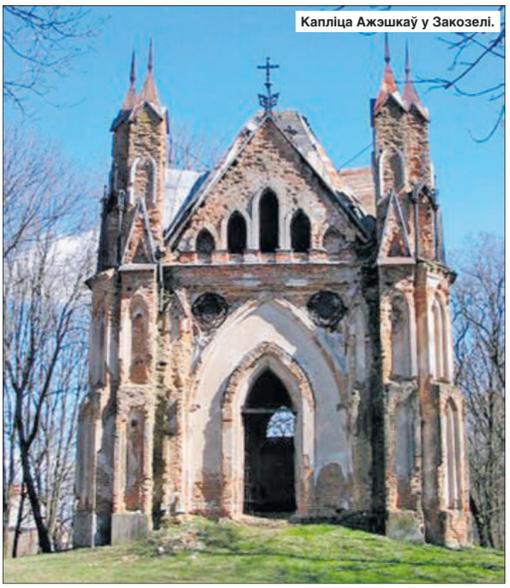
ПАЛАЦЫ, ПАРКІ, СЯДЗІБЫ

На Брэстчыне вядзецца вялікая работа па аднаўленні гісторыка-культурных аб'ектаў

Цяпер абстаноўка паспрыяла таму, каб летам не выбірацца ў далёкія падарожжы, а наведваць свае славытыя мясціны. Можна палюбавацца прыгожасцю архітэктуры, згадаць гісторыю, адкрыць для сябе новае і паказаць дзецям тое, чым варта ганарыцца. А паглядзець ёсць на што. Напрыклад, на Брэстчыне за апошнія два дзесяці гадоў шмат зроблена па адраджэнні помнікаў гісторыі і культуры. Работа працягваецца: у нас адраджэнне раскошных палацаў — Ружанскі, Косаўскі, якія нярэдка называюць замкамі. Мы з нуля аднавілі сядзібы слаўных землякоў — Адама Міцкевіча, Тадэвуша Касцюкі, на падыходзе дом Напалеона Орды. Ёсць узнятыя з руін больш сціплыя, але не менш значныя помнікі даўніны, якія адлюстроўваюць культурны код сваёй эпохі і нясуць у сабе адбітак духоўнага свету продкаў.

Паводле яго слоў, на набліжэйшы час запланаваны пошукі кавяры і навукова-праектнай работы па кансервацыі цэнтральнага корпуса з аркадамі. Пра аднаўленне пакуль гаворка не ідзе, але і кансервацыя — рэальны крок да захавання гэтай жамчужыны архітэктуры. Інакш, калі прыйдзе час і знойдуцца сродкі, аднаўляць не будзе чаго. Сёння палацавы комплекс — адзін з найважнейшых турыстычных аб'ектаў краіны. Музей складаецца з чатырох экспазіцыйных і выставачнай залаў. Працуе сувенирная крама. Папулярнасцю карыстаецца паслуга музейных работнікаў па рэгістрацыі шлюбу ў непаўторнай гістарычнай атмасферы. Гэтую ўрачыстасць праводзяць у зале «Гасцёўня канцлера».

Цяпер вядзецца адбудова ўнутранага цэнтральнага блоку. Тут задуманы шматфункцыянальны культурны комплекс з выставачнымі заламі, невялікай музейнай экспазіцыяй, прасторай для канферэнцый і бальнай залай. У Белай зале — яе інакш называлі Бальнай — па рэдкіх фотаздымках будучы адноўлены сем фрэсак. Унутраным інтэр'ерам удзяляецца шмат увагі. Вернуцца ў інтэр'ері Чорная, і Ружовая залы. Мастакі пакрываюць пазалотай з вельмі тонкай фольгі сцены і столі. Усё як і было — праект створаны ААТ «Брэстрэстаўрацыя» з улікам стылю эпохі. Гэтая ж арганізацыя вядзе работы па праекце афармлення парку. Умова — максімальная адпаведнасць гістарычнаму пратэпту. У Пасадкі было больш за сотню відаў раслін, прычым з усяго свету, у тым ліку экзатычных. Парк хутка ўпрыгожыць лістоўніцы, іншыя хваёвыя дрэвы, якія ў свой час раслі ў ваколіцах.

Капліца Ажэшкаў у Закозелі.

РЭЗІДЭНЦЫЯ РОДУ САПЕГ

Адным з першых у велічэсці пачалі рэстаўраваць велічны палац Сапег у Ружанах. Сёння гэта галоўная славацэца, гонар і сімвал пасёлка, і не толькі яго. Канцлер Леў Сапег купіў мястэчка ў 1598 годзе і пабудоваў замак. Пры канцлеру гэта была абарончая крэпасць. Да нашага часу мясціны ды турысты часта называюць комплекс будынкаў замка. Але гэта няправільна: былы замак стаў палацам у XVIII стагоддзі пры Міхаілу Алесандру з роду Сапег, прадстаўніку галіны роду з гербам «Ліс» (дарэчы, пачатка з названым гербам з'яўляецца адным з найважнейшых экспанатаў музея). Міхаіл Алесандр запрасіў у Ружаны саксонскага архітэктара Яна Бекера, які стварыў цудоўны палац, архітэктурай нечым падобны на Версаль. Тады ж Ружаны сталі магнацкай рэзідэнцыяй. У палацы размяшчалі шыкоўную карцінную галерэю, адну з найбагацейшых бібліятэк Еўропы, у 1765 годзе ўзнік прыватны тэатр. Каралі і князі, які стаялі на чале дзяржаў, бывалі там гледцамі.

зей, тады ж сталі праводзіць святыя «Ружанская грама». Нядаўна рэстаўратары ўзяліся за ўсходні корпус. Работы пачалі ў жніўні мінулага года. Аднаўленне вядзецца ў адпаведнасці з чарцяжамі, якія захаваліся ў Варшаве. Фасад ужо ўмацавалі, з керамічнай чарпіцы кладуць дах. Далей будуць працаваць над аднаўленнем унутранага інтэр'ера. На месцы былога тэатра з'явіцца зала са сцэнай для тэатральных пастацовак і канферэнцый. Таксама ў будынку запланаваны кавярня і гасцінічныя нумары.

— На гэтую работу сёлета з рэспубліканскага бюджэту выдаткоўваецца мільён рублёў і каля 500 тысяч рублёў з раённага, — паведаміў галоўны спецыяліст уапраўлення культуры Брэсцкага аблвыканкама Арцём БРУХАН.

Ружанскі палац.

НЕАГОТЫКА З НАЛЁТАМ РАМАНТЫЗМУ

«Звязда» не раз расказвала пра работу па аднаўленні палаца Пуслоўскіх у Івацэвіцкім раёне. Арцём Брухан паведаміў, што першую чаргу палаца плануецца здаць у каліцы гэтага года.

Прыгожы палац у Косаве — унікальны помнік неагатычнай архітэктуры XIX стагоддзя. За сваю гісторыю ён перажыў шмат. Ужо ў канцы пазамінулага стагоддзя імкліва пераходзіў

ад аднаго гаспадары да другога, пакуль не быў адпісаны ў дзяржаўную казну. У час Першай сусветнай вайны палац разрабавалі, каштоўнасці вывезлі за мяжу. Пры Польшчы тут была сельскагаспадарчая школа, дзе навучалі пчалярства. З пачаткам Вялікай Айчыннай у палацы размясцілася нямецкая камендатура, што і адгарапа ракаваму роллю. Падчас аперацыі «Баграціён» партызаны спалілі палац. Пахвар будаваў больш за тыдзень, яго ніхто не тушыў. Ад былога шэдэўра архітэктуры засталася фактычна руіны.

У 2008 годзе, калі работы толькі пачыналіся, будынікі так і называлі аб'ект: «Руіны Косаўскага палаца». Бо прыйшлі яны да гурбаў цэглы ды знявечанага фасада, які хаваўся ад вока падарожніка за высокімі дрэвамі. А старажылы расказвалі будынікам пра незвычайныя бэзавы кампазіцыі. Пасадкі кустоў былі закладзены раслінамі розных колераў. Калі яны зацвіталі, то стваралі сабой незвычайную прыгожасць карціны. Бэз цвіў яшчэ некалькі гадоў пасля пажару, пакуль канчаткова не вырадіўся і не прапаў...

І вось наступіла, крок за крокам, палац у стылі англійскай неагатыкі набывае свой ранейшы выгляд. Летась там адкрылі гасцініцу і кавярню, якія карысталіся попытам аж да пачатку пандэміі.

СЯДЗІБА МАСТАКА, ШТО СПЫНІЎ ЧАС

Варта адзначыць, што не толькі на Брэстчыне — у многіх рэгіёнах краіны помнікі архітэктуры аднаўляюцца па малюнку славуэта Напалеона Орды. Ад некаторых аб'ектаў не засталася і каменя, а мы пра іх ведаем толькі па яго работах. Пра Напалеона Орду не раз казалі пра мастака, што спыніў час. Сапраўды, не адно пакаленне абавязана яму важнай архітэктурнай інфармацыяй. І было б несправядліва, каб радаваўся сядзіба мастака і кампазітара ў Івацэвіцкім раёне не адраділася зусім.

На сядзібу Ордаў ва ўрочышчы Чырвоны Двор каля вёскі Варэцэвічы сродкі выдзелены з Фонду па падтрымцы культуры і мастацтва. Дом, у якім нарадзіўся наш славыты зямляк два стагоддзі таму, згарэў падчас мінулай вайны. Гэта была пабудова з параднымі фасадамі з чатырма калонамі. Дом меў паўтара дзясятка пакояў, шмат печак і каміны. Ты-

поява дваранская сядзіба канца XVIII стагоддзя, ад якой, на жаль, засталіся толькі фрагменты падмурка, сажалка ды старыя дрэвы ў былым парку.

Работа па адраджэнні пачалася крыху больш за дзесяць гадоў таму. Тады былі адноўлены фундаменты, зроблены зрубы, але праз адсутнасць фінансавання ўсё прыпынілася. А летась з'явілася магчымасць завяршыць пачатае. На аб'екце асвоена ўжо 650 тысяч рублёў з Прэзідэнцкага фонду.

З часам там плануецца размясціць тэматычную экспазіцыю на матывы шляхецкага побыту той пары. Традыцыйна будучы невялікая гасцініца, аб'ект грамадскага харчавання, бальная зала. Таксама задуманы аранжарэя і бібліятэка. Сядзіба стане цэнтральным аб'ектам музейна-культурнага комплексу Напалеона Орды, у які ўваходзяць музей і карцінная галерэя ў вёсцы Варэцэвічы.

РЭДКАЕ ПА КАМПАЗІЦЫІ, ГАРМОНІІ І ЯКАСЦІ ВЫКАНАННЯ

Капліца ў Закозелі апошняга літаральна маліла аб дапамозе. Шэдэўр гатычнага мастацтва быў не проста ў аварыйным стане, а ў крытычным. Пра стан капліцы шмат выказваліся ў інтэрв'ю-супольнае. Спрабавалі і сродкі збіраць. Але сабраць не было значнага — як кот наплакаў...

Упершыню адну з самых старажытных неагатычных пабудов на Беларусі мне паказваў тагачасны старшыня мясцовага гаспадаркі доктар сельгаснавуку Мікалай Якоўчык. Гэта было ў 2008 годзе. Мікалай Сцяпанавіч на адным дыханні чытаў лекцыю пра гісторыю закозельскіх славуэтаў і былых гаспадароў ваяўніцтваў і былых гаспадароў маейткі Ажэшкаў. Менавіта Якоўчык паклапаціўся пра тое, каб ваколіцу капліцы расчысцілі ад бур'яну і кустоў, прывялі ў парадак. «Брэстрэстаўрацыя» правяла даследчыя работы, была выраблена праектна-каштарынская дакументацыя. Здавалася, адраджэнне блізка, але нешта пайшло не так. Будаўнікі не прыходзілі, і на вачах пачало валіцца, паводле вызначэння

НАКІРАВАНА Ў БУДУЧЫНЮ

Брэстчына вельмі багатая на гісторыка-культурныя аб'екты, якія маюць каштоўнасць. У афіцыйным спісе іх значыцца 777. Насамрэч — нашмат болей. Апошнімі дзесяцігоддзямі адраджэцка прыводзіцца ў парадак многае. Да тых вялікіх палацаў, пра якія сказана, можна дадаць палац Наміцэвічаў у Скоках Брэсцкага раёна, дзе ў 1917 годзе было заключана гістарычнае перамір'е, якое азначала канец Першай сусветнай вайны. Сядзіба адноўлена ў 2013 годзе.

Хай сабе невялікія, але значныя аб'екты аднаўляюцца з пры-

цягненнем замежных грантаў, прыватнай ініцыятывай альбо з дапамогай раённых бюджэтаў. І ўсё гэта важна, бо накіравана ў будучыню.

На сядзібным комплексе ў Грушаўцы Ляхавіцкага раёна рэстаўрацыя вядзецца пераважна за сродкі еўрапейскага гранта. Гэта сумесны праект Еўрасаюза і Ляхавіцкага раёнвыканкама. Дарэчы, аднаўленне сядзібына дома Рэйтанаў спецыялісты праводзяць з улікам малюнка Напалеона Орды. Першую чаргу рэстаўрацыйных работ у Грушаўцы плануецца завяршыць да канца наступнага года. Тут размясціцца шматфункцыянальны культурны цэнтр.

Ёсць прыклады, калі гістарычныя аб'екты аднаўляюць рэлігійна абшчына. Так было, напрыклад, з касцёлам у Воўчыне. А ў Баранавіцкім раёне шчырае вясквы святар. Руплівец і падзвіжнік Георгій Сапуга знайшоў месца для і аднавіў адрозду дзве прыгожыя царквы: адну ў Пачавае, другую, унікальную трохкутную, — у вёсцы Вялікая Свартова.

Побач са згаданым Воўчынам размешчана цікавая гістарычная сядзіба ў Грымячы. Яе некалькі разоў куплялі розныя бізнесмены, але не адзі з іх не даў ёй свае планы адраджэння да фіналу. «Гэтым разам аб'ект набыў, здаецца, падпрямальнік з сур'ёзнымі намерамі, — заўважыў Арцём Брухан. — Будзем спадзявацца, што і ў Грымячы неўзабаве паедуць турысты».

Святлана ЯСКЕВІЧ. Фота з архіва ўпраўлення культуры Брэсцкага аблвыканкама.

Открытое акционерное общество «Дорожно-строительный трест № 3» 14 июля 2020 года в 15.00 проводит повторный открытый аукцион по продаже имущества

Открытое акционерное общество «Дорожно-строительный трест № 3» 15 июля 2020 года в 15.00 проводит повторный открытый аукцион по продаже имущества

Ликвидатор Торгового унитарного предприятия «Обухово-Сервис» ИП Вакульчик И. А., СООБЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ТОРГОВ ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА ТУП «ОБУХОВО-СЕРВИС»

Открытое акционерное общество «Паритетбанк» (Республика Беларусь, 220002, г. Минск, ул. Киселева, 61а) сообщает, что 24 июля 2020 г. в 11.00 часов состоится внеочередное общее собрание акционеров в очной форме по адресу: Оздоровительный комплекс «Ислочь-Парк».

ЗАО «БЕЛРЕАЛИЗАЦИЯ» ОБЪЯВЛЯЕТ АУКЦИОН Организатор торгов: ЗАО «Белреализация» (УНП 191113330), 2200889, г. Минск, ул. Уманская, 54, 4-й этаж

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПЕРЕНОСЕ ДАТЫ ТОРГОВ Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) сообщает об изменении даты аукциона, назначенного на 07.07.2020.

ООО «Центр Белинвентаризация» г. Гомель, ул. Гагарина, 46, оф. 2-1 Раздел и выделение изолированных помещений из капитального строения

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА по продаже имущества ОАО НТК «АЛЕСЯ», тел. 8 (0232) 29 51 12

Центр Промышленной Оценки

- Организация аукционов
- Оценка всех видов имущества

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ

Организатор аукциона **ЗАО «Центр промышленной оценки»**, г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, оф. 5. Сайт в интернете: www.pjptorgi.by

Продавец **ОАО «СТРОИМПЛЕКС»**, 220012, г. Минск, ул. Чернышевского, 10а

Оператор ЭТП **ООО «ИПМ-Консалт оценок»**, г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, оф. 46. www.ipjptorgi.by

Предмет электронных торгов: капитальное строение, расположенное по адресу: г. Витебск, ул. 6-я Суражская, 9

Наименование (назначение)	Общая площадь	Инд. номер
Производственный комплекс (здание неустановленного назначения)	1509,9 кв. м	200/С-43097

Составные части и принадлежности: подвал, смотровая яма, крыльцо

Сведения о земельном участке с кадастровым номером 240100000001000475: предоставлен на праве постоянного пользования общей площадью 0,3532 га для обслуживания административно-производственных зданий

Обращение в частную аренду **Начальная цена НДС 20 %** **396 400,00 белорусского рубля**

Задаток 1 % от начальной цены предмета электронных торгов в белорусских рублях (BYN) перечисляется на р/с BY60BLBB30120191021390001001 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по г. Минску и Минской области (адрес банка: г. Минск, ул. Коллктарная, 11), БИК BLBBVBYX, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»

Срок подписания **15** рабочих дней после электронных торгов

Условия оплаты предмета электронных торгов

Если между продавцом и покупателем (победитель электронных торгов либо единственный участник электронных торгов, согласившийся приобрести предмет электронных торгов по начальной цене, увеличенной на 5 % в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и в порядке оплаты предмета электронных торгов, то оплата должна быть произведена в течение 30 (тридцати) календарных дней после заключения договора купли-продажи. Дополнительные условия аукционной документации расписаны на выполнении обязательства по оплате частями сроком до 1 года, по договоренности с собственником.

Электронные торги проводятся в соответствии с регламентом электронной торговой площадки «ИПМ-Торги», размещенным по адресу: www.ipjptorgi.by

Победитель электронных торгов либо единственный участник электронных торгов, согласивший повысить начальную цену предмета электронных торгов на 5 %, обязан возместить организатору торгов затраты на их проведение и оплатить вознаграждение в 2,5 % от цены продажи лота в течение 3 рабочих дней после проведения электронных торгов.

Организатор электронных торгов имеет право снять предмет аукциона с электронных торгов в любое время до момента определения победителя электронных торгов без объяснения причин снятия.

Дата и время начала и окончания электронных торгов	Начало торгов: 10.00 04.08.2020 г.
Дата и время окончания приема заявок	Окончание торгов: 12.00 04.08.2020 г.

Торги проводятся на 10 минут с момента подачи ставки в случае если ставка поступила менее чем за 10 минут до окончания торгов.

Заявки на участие в аукционных торгах принимаются по 31.07.2020 г. до 17.00 на ЭТП «ИПМ-Торги» по адресу: www.ipjptorgi.by

Контактные телефоны: +375 (29) 317-95-42; +375 (74) 704-92-06. E-mail: auction@cpo.by; info@ipjptorgi.by

ПРАВИЛА ПРОВЕДЕНИЯ РЕКЛАМНОЙ ИГРЫ «АйФономания. Тур 4»

В настоящих правилах проведения рекламной игры «АйФономания. Тур 4» (далее – Правила) нижеперечисленные термины имеют следующее значение:

Товары-партнеры – товары, указанные в таблице № 1 п. 8 настоящих Правил, а также на сайте Интернет-магазина www.e-dostavka.by и www.gipermall.by

Кассовый (товарный) чек – документ, подтверждающий факт приобретения товара, в том числе одного или нескольких Товаров-партнеров, который должен содержать сведения о номере документа, наименовании продавца, дату продажи, наименование, количество и цену товара, итоговую сумму.

Фактом покупки товара в интернет-магазине www.e-dostavka.by и www.gipermall.by является факт выдачи продавцом кассового или товарного чека после оплаты товара покупателем (получателем).

Персональные данные – совокупность личных данных физического лица, которые необходимо зарегистрировать (или проверить) в личном кабинете, а именно:

- фамилия (обязательно), имя (обязательно), отчество (обязательно),
- адрес электронной почты (желательно);
- абонентский номер мобильного телефона белорусского оператора сотовой связи

Участника в международном формате (обязательно).

Сайт Интернет-магазина – www.e-dostavka.by и www.gipermall.by.

1. Организатор Рекламной игры

Организатором Рекламной игры является Общество с ограниченной ответственностью «АМК «РЭПКА», юридическое лицо согласно законодательству Республики Беларусь с местонахождением по адресу: г. Минск 220053, ул. Будславская, 2, оф. 11, УНП 191728827, зарегистрированное Минским городским исполнительным комитетом Республики Беларусь решением от 23 августа 2012 года в Едином государственном реестре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей.

2. Заинтересованное лицо Рекламной игры

Заинтересованным лицом Рекламной игры является ЗАО «ИНТЕРНЕТ-МАГАЗИН ЕВРООПТ», Республика Беларусь, Минская обл., Минский р-н, Шымельский с/с, Западный промуэль, ТЭЦ-4, каб. 229.

3. Участники Рекламной игры

К участию в Рекламной игре приглашаются все граждане Республики Беларусь, постоянно проживающие или пребывающие в Республике Беларусь, а также иностранные граждане и лица без гражданства, имеющие вид на жительство на территории Республики Беларусь или национальный паспорт той страны, гражданином которой он является, или документ, подтверждающий личность (для лиц без гражданства), и постоянно проживающие или пребывающие в Республике Беларусь, достигшие 18 лет (далее по тексту – Участники).

Участником Рекламной игры не может быть лицо, состоящее в трудовых отношениях с Организатором, супруг (супруга) такого лица, его близкие родственники, а также лица, находящиеся с таким лицом в отношениях свойства.

4. Наименование Рекламной игры: «АйФономания. Тур 4».

5. Территория проведения Рекламной игры: Республика Беларусь.

6. Срок начала Рекламной игры: 03 июля 2020 г.

7. Срок окончания Рекламной игры: 12 августа 2020 г.

8. Наименования товаров, в целях стимулирования реализации которых проводится Рекламная игра: товары, реализуемые в Интернет-магазинах e-dostavka.by и gipermall.by на территории Республики Беларусь, с обязательной покупкой одного или нескольких следующих Товаров-партнеров:

№ п/п	Наименование товара	Количество наименований игровых кодов
1	Квас Аліварскі ПЭТ 1,0 л.	1
2	Квас Аліварскі ПЭТ 1,5 л.	2
3	Квас Аліварскі ПЭТ 2,0 л.	2
4	Квас «Аліварскі квас чорны «Dark Side» («Аліварскі квас чорны «Дарк сайд») (Пэт 1,5 л.)	3
5	Квас «Аліварскі квас чорны «Dark Side» («Аліварскі квас чорны «Дарк сайд») (Пэт 2,0 л.)	3
6	Напіток энэргетыііскі Flash Up Energy банка 0,33	1
7	Напіток энэргетыііскі Flash Up Energy ПЭТ 0,5	3

Полный перечень Товаров-партнеров, участвующих в Рекламной игре, указан также на сайте Интернет-магазинах www.e-dostavka.by и www.gipermall.by.

9. Призовой фонд Рекламной игры

Призовой фонд Рекламной игры сформирован за счет имущества и денежных средств Заинтересованного лица (ЗАО «ИНТЕРНЕТ-МАГАЗИН ЕВРООПТ») в размере 641,33 белорусских тысяч шестьсот сорок один белорусский рубль 34 копейки. Призовой фонд Рекламной игры включает следующие призы (далее – Призы):

Приз	Кол-во, шт.	Номинал за ед., бел. руб.	Всего стоимость, бел. руб.
Приз 1			
Смартфон Apple iPhone 11 PRO 64 GB Midnight Green, Model A2215, MWC62RM/A	5	2 863,00	14 315,00
Денежное вознаграждение		406,88	2 034,40
Приз 2			
Денежный приз 2 737,70	2	2 737,70	2 737,70
Приз 3			
Денежный приз 1 358,39	2	1 358,39	2 716,78

Таблица № 1

Таблица № 2

Таблица № 3

Таблица № 4

Таблица № 5

Таблица № 6

Таблица № 7

Таблица № 8

Таблица № 9

Таблица № 10

Таблица № 11

Таблица № 12

Таблица № 13

Таблица № 14

Таблица № 15

Таблица № 16

Таблица № 17

Таблица № 18

Таблица № 19

Таблица № 20

Таблица № 21

Таблица № 22

Таблица № 23

Таблица № 24

Таблица № 25

Таблица № 26

Таблица № 27

Таблица № 28

Таблица № 29

Таблица № 30

Таблица № 31

Таблица № 32

Таблица № 33

Таблица № 34

Таблица № 35

Таблица № 36

Таблица № 37

Таблица № 38

Таблица № 39

Таблица № 40

Таблица № 41

Таблица № 42

Таблица № 43

Таблица № 44

Таблица № 45

Таблица № 46

Таблица № 47

Таблица № 48

Таблица № 49

Таблица № 50

Таблица № 51

Таблица № 52

Таблица № 53

Таблица № 54

Таблица № 55

Таблица № 56

Таблица № 57

Таблица № 58

Таблица № 59

Таблица № 60

Таблица № 61

Приз	Кол-во, шт.	Номинал за ед., бел. руб.	Всего стоимость, бел. руб.
Приз 4			
Денежный приз 668,73	2	668,73	1 337,46
Приз 5			
Подарочный сертификат на покупку товаров в интернет-магазине e-dostavka.by, номиналом 500 рублей	50	50,00	2 500,00
Срок действия 31.07.2020–30.08.2020			
ИТОГО			25 641,34

10. Порядок участия в Рекламной игре

10.1. Для участия в Рекламной игре необходимо:

- в срок с 03.07.2020 г. по 24.07.2020 г. включительно совершить покупку на сайте Интернет-магазина www.e-dostavka.by или www.gipermall.by на сумму не менее 80,00 белорусского рубля любых товаров, в том числе 1 либо несколько Товаров-партнеров, указанных в таблице № 1 п. 8 настоящих Правил.

- в срок с 03.07.2020 г. по 23.59.59 24.07.2020 г. достоверно заполнить Персональные данные (либо предоставить данные заполненных данных) и подтвердить согласие на участие в Рекламной игре в личном кабинете.

В случае если Персональные данные и согласие на участие в рекламных мероприятиях было подтверждено ранее, повторное подтверждение не требуется.

10.2. Игровые коды присваиваются с первого действия (0000001, 0000002, 0000003 и т. д.).

Каждому покупателю, который совершил действия, указанные в п.10.1 настоящих Правил, присваивается следующий после последнего присвоенного. Игровой код на дату и время выдачи продавцом кассового или товарного чека после оплаты товара покупателем (получателем).

11. Место, дата, время и порядок проведения розыгрыша призового фонда, в том числе порядок определения выигравших Участников Рекламной игры:

11.1. В розыгрыше Призов участвуют Игровые коды, начисленные за покупки только тех Участников, которые указали необходимые Персональные данные в личном кабинете и подтвердили свое согласие на участие в Рекламной игре в сроки, указанные в п.10.1 настоящих Правил.

11.2. Участник, не выполнивший действия, указанные в п.10, не участвует в Розыгрыше Призов.

11.3. Розыгрыш Призов проводится в офисе Организатора по адресу: г. Минск, ул. Будславская, 2, оф. 11.

К моменту розыгрыша Призов Организатор формирует Список Игровых кодов по возрастаню, сформированный согласно п. 10.2 настоящих Правил (далее – Список), в котором указаны Игровые коды, отсортированные по дате выдачи продавцом кассового или товарного чека, а также даты и времени подтверждения согласия на участие в Рекламной игре. Все Игровые коды имеют одинаковую разрядность.

Таблица № 3

Дата и время розыгрыша	Участвуют Игровые коды, присвоенные в период	Участник подтвердил свое участие в Игре, персональные данные в личном кабинете	Призы для розыгрыша
31.07.2020, в 12:00	с 03.07.2020 (00:00:00) по 24.07.2020 (23:59:59)	не позднее 23:59:59 24.07.2020	1. Приз 1, 5 шт. 2. Приз 2, 1 шт. 3. Приз 3, 2 шт. 4. Приз 4, 2 шт. 5. Приз 5, 50 шт.

Вышеуказанные Призы разыгрываются в порядке, указанном в Таблице № 3.

11.4. Определение победителей Призов – Приз 1 – 5

Для проведения розыгрыша используется лототрон и 10 одинаковых непрозрачных шаров с цифрами от 0 до 9 нулей. Определение номеров Победителей происходит путем их формирования слева направо из номеров шаров, поочередно извлекаемых из лототрона. Для определения первой слева цифры номера Победителя лот, проводящего розыгрыш, помещает в лототрон шары с номерами от 0 по первую слева цифру номера Победителя. Игровые коды участников, соответствующие этой цифре, шары перемешиваются, из лототрона путем случайной выборки извлекается шар, номер которого определяет следующую цифру. Для определения второй и последующих цифр номера Победителя в лототрон загружаются все десять шаров. После извлечения каждого шара производится проверка на соответствие полученной комбинации цифр номеру Участника согласно соответствующему списку. При отсутствии полученной комбинации цифр в номерах по списку извлеченный шар не возвращается в лототрон, в лицо, проводящее розыгрыш, выдается следующий шар. Шары извлекаются до тех пор, пока полученная комбинация не совпадет с номером Участника по списку. Процедура повторяется до определения 5 (пяти) Победителей Приз 1, 1 (одного) Победителя Приз 2, 2 (двух) Победителей Приз 3, 2 (двух) Победителей Приз 4 и 50 (пятидесяти) Победителей Приз 5.

11.5. Результат Розыгрыша в обязательном порядке фиксируется в протоколе розыгрыша, подписанном присутствующими на заседании членами комиссии.

12. Порядок уведомления победителей о результатах розыгрыша, порядок получения выигрыша

12.1. Победители Призов – Приз 1–5 – извещаются о выигрыше не позднее 04.08.2020 посредством уведомления на адрес электронной почты, указанный при регистрации в личном кабинете на сайте Интернет-магазина, а также SMS-рассылки на абонентские номера мобильных телефонов сотовых операторов.

12.2. Для получения Призов Победителям необходимо выполнить следующие действия:

12.3. Для получения Приза 5 Победителю необходимо осуществить активацию электронного подарочного сертификата в разделе «Мои промокоды» в личном кабинете на сайте Интернет-магазина при совершении покупки в срок не позднее 30.08.2020. Подарочные сертификаты будут доступны для активации в личном кабинете Победителя в день розыгрыша.

Таблица № 4

Таблица № 5

Таблица № 6

Таблица № 7

Таблица № 8

Таблица № 9

Таблица № 10

Таблица № 11

Таблица № 12

Таблица № 13

Таблица № 14

Таблица № 15

Таблица № 16

Таблица № 17

Таблица № 18

Таблица № 19

Таблица № 20

Таблица № 21

Таблица № 22

Таблица № 23

Таблица № 24

Таблица № 25

Таблица № 26

Таблица № 27

Таблица № 28

Таблица № 29

Таблица № 30

Таблица № 31

Таблица № 32

Таблица № 33

Таблица № 34

Таблица № 35

Таблица № 36

Таблица № 37

Таблица № 38

Таблица № 39

Таблица № 40

Таблица № 41

Таблица № 42

Таблица № 43

Таблица № 44

Таблица № 45

Таблица № 46

Таблица № 47

Таблица № 48

Ініцыятыва

ТАМ, Дзе юначы імпэт

Стэндап, гарачы выпуск, рэпартаж... Хлопцы і дзяўчаты з Чачэрска, што на Гомельшчыне, стварылі маладзёжны тэлевізійны канал TAM-TV. «Народным» карэспандэнтам можа стаць кожны падлетак з раённага цэнтра, які мае актыўную грамадзянскую пазіцыю і цікавіцца тэлевізійнай вытворчасцю.

Тэлеканал «TAM-TV» — дзецішча Чачэрскага раённага цэнтра творчасці дзяцей і моладзі. Ва ўстанове працяглы час дзейнічае аб'яднанне па інтарэсах «Ракурс». Яго ўдзельнікі выдатна засвоілі кухню відэавытворчасці. Іх ролікі атрымлівалі ўзнагароды на розных конкурсах. Пасля з'явілася амбіцыйная ідэя — стварыць уласнае тэлебачанне, якое будзе паведамляць аб жыцці раёна.

— Як стварыўся наш калектыў актыўнай моладзі? — кіраўнік праекта «TAM-TV» **Анатоль ГУРЫНАУ** па-тэлевізійнаму робіць інтрыгу. — Мы прыходзілі ў школы, прапаноўвалі каму цікава паспрабаваць сябе ў кадры, пачытаць. Дзеці аджукаліся на прапанову. Прыходзілі. Калі ў іх атрымлівалася, то заставаліся.

Праект «TAM-TV» — гэта пра тое, што не заўсёды для стварэння па-сапраўднаму якаснага прадукту патрэбныя сур'ёзныя фінансавыя ўкладанні. Галоўны рухавік — ідэі, энтузіязм і мэтанакіраванасць.

— У нас была ідэя і гарачы імкненне, але не было рэсурсаў, — дадае кіраўнік праекта «TAM-TV». — Спачатку мы здымалі, як маглі — бралі камеру ў сяброў, пазычалі штаты, але не знікала вялікае жаданне нешта рабіць, рухацца, раці.

Летась «TAM-TV» камеру падарыла Гомельскае абласное аб'яднанне прафсаюзаў. На пачатковым этапе школьнікі вучыліся, як паводзіць сябе ў кадры, пісаць сцэнарыі, выбіраць ракурс для здымак ды маніраваць зняты матэрыял. Цяпер практычна ўсю работу па стварэнні медыйнага кантэнту школьнікі выконваюць без дапамогі куратараў. Вырасла і творчая каманда. Сёння ў праекце — 15 чалавек. У кожнага — свае абавязкі.

— Мы стараемся пісаць самі, але дзесяці, канешне, патрэбна дапамога ці карэктары, — расказвае сакрэты тэлекухні ўдзельніца праекта **Вікторыя ПРЦОЦКА**. — Я, напрыклад, нікога з вядомых вядучых не капірую, але, зразу-мела, набіраеш вопыту, глядзіш па тэлевізары выпускі навін, назіраеш за карэспандэнтамі, вядучымі ў студыі, як яны выразна ўсё прамаўляюць, як гэта ўсё акуртна.

Успамінае дзяўчына і аб сваіх першых уражаннях ад наведвання Гомельскай абласной тэлерадыёкампаніі, калі здавалася, што трапіў у іншы свет, вочы разблаліся, а душа, хутчэй за ўсё, цяпер назаўсёды адданая тэлебачанню.

Цяпер «TAM-TV» — гэта зладжаны калектыў тэлевізійнікаў: вядучыя, карэспандэнты, апэратары, мантажоры, рэжысёры. Выпускі пабудаваныя як блокі навін. У полі зроку карэспандэнтаў — мясцовыя славуціцы, выдатныя мясціны Чачэрсчыны, падзеі і мерапрыемствы, якія праходзяць у родным горадзе, расказваюць аб гераічных земляках і гістарычнай спадчыне раёна. Выпускі «TAM-TV» выходзяць у сёцце. Займаюцца на студыі і аўтарскай мультыплікацыі.

— Мы паспрабавалі свае сілы ў праектах, дзе трэба было займацца анімацыяй. Авадалі майстэрствам стоп-моўшн — гэта перасоўванне ў кадры нежывых прадметаў, з якіх атрымліваецца анімацыйнае відэа, — тлумачыць **Анатоль Гурынаў**. — Першы наш вопыт быў з пластыліну і кардону, дзе мы анімавалі персанажаў, якія расказвалі аб энергазберажэнні. Цяпер актыўна працуем сумесна з мастакамі. Нам вельмі падабаецца працаваць у такім творчым саюзе.

Пазнаёміцца з відэапрадукцыяй «TAM-TV» бліжэй можна ў інтэрнэце: на афіцыйных сайтах Чачэрскага райвыканкама, устаноў адукацыі, а таксама ў сацыяльных сетках. Дарчы, плённую творчасць удзельніцаў маладзёжнага праекта высокая ацаніла журы на абласных і рэспубліканскіх конкурсах, якія праводзіць Міністэрства адукацыі. Гэта матывуе юных журналістаў не спыняцца на дасягнутым і рухацца наперад.

Наталля КАПРЫЛЕНКА.

Варта паглядзець

ГЭТА ЗРОБЛЕНА НАМІ

У Дзень Незалежнасці Рэспублікі Беларусь тэлеканал «Беларусь 1» паказаў прэм'еру — першы выпуск штодзённай праграмы «Зроблена!». Яна з'явілася ў выніку сумеснай работы Агенцтва тэленавін Белтэлерэдыёкампаніі, інфармацыйных дырэктарыяў каналаў АНТ і СТБ. Сумесны сацыяльна-палітычны праект расказаў і паказаў найлепшыя дасягненні нашай краіны за гады яе суверэннага жыцця.

Сёння мы маем добраўпарадкаваныя і камфортныя гарады з развітай транспартнай інфраструктурай, высокі ўзровень медыцынскага абслугоўвання, адукацыі, навукі і ІТ-галіны, а таксама гаспадаркі і аб'екты прамысловага сектара, якія пастаянна мадэрнізуюцца, — і ўсё гэта вынік агульнай працы мільёнаў беларусаў. У праекце «Зроблена!» аўтары-карэспандэнты прадставяць гледачам вялікую панараму суверэннай Беларусі, паказваючы, як год за годам выконваліся даручэнні кіраўніка дзяржавы, як множыліся дасягненні ў сферы турызму, спорту, культуры, медыцыны, навукі і ІТ, як удасканальваліся транспартная інфраструктура, аграпрамысловы комплекс, добраўпарадкаванне гарадоў, прамысловасць і шмат іншага.

— У праекце «Зроблена!» выкарыстана шмат архіўных матэрыялаў, каб паказаць у фармаце «было і стала», што дасягнута ў той ці іншай галіне за час нашага суверэннага існавання. Напрыклад, першая серыя расказаў пра машынабудаванне, і там у нас архіўныя кадры з адсылкай у 90-я гады, — дзеліцца **галоўны дырэктар Агенцтва тэлевізійных навін Сяргей ХАМЯНІОУСКІ**. — Паказам, якімі былі прадпрыемствы, калі дасталіся нам пасля распаду Савецкага Саюза. Дастаткова ўспомніць вядомыя кадры з «Гомельскага машынабудавання».

дзе рабочыя грэюць рукі ў халодным цэху над агнём, які гарыць у бочцы. Тады так здарылася, што на прадпрыемстве адключылі электрычнасць, і людзям даводзілася сагравацца каля вогнішчаў, якія гарэлі проста ў цэхах. А потым па сутнасці была створана цэлая галіна машынабудавання, і сёння яна вядомая не толькі трактарамі і камбайнамі, таму што тут выпускаюць і электрамабілі, і электрычкі «Штадлер», і многае іншае. Па такім алгарытме мы прасочым, чым жыла і як развівалася Беларусь, якія магчымасці маюць цяпер розныя вытворчасці. У мяне асабіста выклікаюць захапленне і гонар тыя людзі, чымі сіламі і прафесіяналізмам быў дасягнуты такі вынік. І, спадзяюся, нам з калегамі з іншых тэлеканаліў удалося ў 15-серыйным праекце расказаць пра ўсё гэта.

З выпуску ў выпуск аўтары будуць праводзіць своеасаблівы відэааналіз таго, што адбываецца і як дзейнічаюць пасля сустрэч з Прэзідэнтам чыноўнікамі на месцах, які вынік

далі шматлікія паездкі па рэгіёнах і рабочыя сустрэчы для беларускай эканомікі за апошнія 10-15 гадоў. Бо, як вядома, у гэты перыяд будавалі Беларускаю АЭС, «Мінск-Арэн», «Чыжоўка-Арэн», праводзілі рэстаўрацыю стадыёна «Дынама», а ў цэхах айчынных прамысловых гігантаў выпускалі новую прадукцыю... Усё гэта будзе прадстаўлена ў 15-хвілінных серыях журналістамі трох тэлеканаліў. Аб'яднаныя агульнай канцэпцыяй выпускі праекта расказаюць пра тое, што можна лічыць вынікам агульнай працы, чым можна ганарыцца.

Тэлеканалы «Беларусь 1», «Беларусь 24», АНТ, СТБ і «РТР-Беларусь» пакажуць усе фільмы цыклі ў прайм-тайм — кожны тыдзень гледачоў чакаюць адзін выпуск, зроблены кожным з каналаў, і дзве работы ад калег па творчым цэху.

Алена ДРАПКО. Фота Белтэлерэдыёкампаніі.

Быць гаспадаром

Калісьці ў шматлюднай вёсцы Выгалавічы, што на Мядзельшчыне, вярвала жыццё. Тут былі школа, фельчарска-акушэрскі пункт, кіназала, пошта, тры крамы. Цяпер жа з усіх грамадскіх аб'ектаў застаўся Дом культуры і адна крама.

— Вёска паціху вымірае, старыя адыходзяць у іншы свет, а моладзь з'язджае ў горад на вучобу, работу, — кажа **Вячаслаў ЖЫЛКО**, які нарадзіўся ў Выгалавічах.

Тут прайшлі яго дзяцінства і юнацтва. Пасля заканчэння дзевяцікласаў ён падаўся ў Вілейскае прафесійна-тэхнічнае вучылішча, пасля службы ў арміі паступіў у інстытут, дзе атрымаў спецыяльнасць інжынера. Працаваў на будоўлі ў розных арганізацыях. Затым стварыў свае будаўнічыя фірмы. Напрыклад, заканчвае будаўніцтва дзевяцікласнага вярховых дамоў у Дзяржынску. Удзельнічаў у будаўніцтве інтэрнату для медыцынскіх работнікаў у Лескаўцы, што пад Мінскам.

— Шчыра скажу, што лічу сваім домам не Мінск, а менавіта Выгалавічы. Вясковыя карані, нічым не выдраць з мяне. Дзе б ні быў, дзе б ні жыў, усё роўна цягне на малую

радзіму. Тут пахаваны мае бабуля, маці. Тут дыхаецца лёгка, на поўныя грудзі, — прызнаецца мой суразмоўнік. — Як вядома, на сяле цяпер праблемы з работай. А калі і ёсць заняткаў, то зарплата невялікая, таму вырашыў дапамагчы землякам — адкрыў у вёсцы вытворчасць тратуарнай пліткі. На такое рашэнне паўплываў указ Прэзідэнта, які абавязваў будаўніцтва дзевяцікласнага вярховых дамоў у Дзяржынску. Удзельнічаў у будаўніцтве інтэрнату для медыцынскіх работнікаў у Лескаўцы, што пад Мінскам.

Мясцовыя ўлады пад вытворчасць выдзелілі памяшканне былой школы. Будынак стаў з выбітымі вокнамі, прагніўшым дахам, з цягам часу разбураўся. Давялося шмат папрацаваць, каб адрамантаваць, давесці яго да ладу. Правёў даду,

электрычнасць, ацяпленне, закупаў катлы. Неабходнае абсталяванне набыў у лізінг.

На прадпрыемстве працуюць 15 чалавек з Выгалавіч і суседняй вёскі Княгінін. Зарабляюць па 700—800 рублёў у месяц. Стольнік не ўсе атрымліваюць нават у Мінску. А для Мядзельскага раёна, дзе практычна адсутнічае прамысловасць, такія грошы для многіх — недасягальная мара. Вядома, пры падборы кадраў прадпрыемальнік глядзюць, каб кандыдат не злоўжываў спіртным. Хоць добра зарабляць і годна жыць, забяспечваюць матэрыяльна сваю сям'ю, то трэба сумленна і адказна працаваць.

— Скажу так, неабходна ў першую чаргу спадзявацца і разлічваць на свае сілы. Калі ўлада бачыць, што ты імкнешся нешта зрабіць, то абавязкова дапаможа. Напрыклад, маю ідэю падтрымаў старшыня Мядзельскага райвыканкама **Анатоль Мар'янавіч Ваінілка**, ішоў насустрач любой маёй просьбе, — кажа **Вячаслаў Жылко**.

Суразмоўнік і сам робіць усё магчымае, каб унесці, няхай, і невялікі ўклад у аднаўленне малой радзімы. Напрыклад, выдзеліў Княгінінскому сельвыканкаму тэхніку для зносу старых і пустуючых дамоў, дапамог

акультурыць зарослыя зямельныя ўчасткі, па якіх нават вузжы поўззали.

Вячаслаў Жылко вельмі хоча, каб яго родная вёска не знікла з карты раёна, поўнілася смехам дзяцей. Але ён добра разумее, каб гэта здарылася, неабходна даць людзям работу.

— Мар і планаў у мяне шмат. Напрыклад, запусціць быліую птушкафабрыку «Новая зора». Будынак пустую, робіцца непригодным. Гэта б дазволіла стварыць новыя рабочыя месцы, удыхнуць у населены пункт другое жыццё. Калісьці тут працавала мая маці. Раней уладкавацца на прадпрыемстве было праблематычна — стаяла чарга. Але, каб адрамантаваць і запусціць фабрыку, патрэбны вялікі сродкі. Такіх у мяне няма, — прызнаецца Вячаслаў Вячаслававіч. Аднак ён не губляе надзеі знайсці танны крэдыт.

Акрамя таго, плануе паспрабаваць свае сілы ў сельскай гаспадарцы, выкапаць вадаёмы, разводзіць рыбу, заняцца вырошчваннем бычкова. Райвыканкам ужо выдзеліў 45 гектараў зямлі, для пачатку дастаткова, трэба яе асвоіць, а ўжо ад таго, як пойдучы справы, ісці далей.

— *Сельская гаспадарка — гэта не будаўнічая галіна...*

— Хочаце сказаць, што не спраўлюся? Але ж я вырас у вёсцы, маці заўсёды трымала на падворку і пароскоў, і кароў, і свойскую птушку, дапамагаў па гаспадарцы, — прыруе Вячаслаў.

Гадаваўся хлопец без бацькі, таму ў хаце быў за гаспадара, з малых гадоў спазнаў цяжкую сялянскую працу. Сям'я не шыкавала, свайго дома не было, жылі разам з бабуляй.

— З дзяцінства мне на ўсё жыццё запамінуўся адзін эпізод. Я сустракаў маці з работы. І тут на ганак свайго дома выйшаў сусед. І я сказаў: «Мама, чаму так атрымліваецца, што кожная птушка мае сваё гнездо, а ў нас няма свайго кутка?»

Пазней сямі выдзелілі дом праз дарогу. Калі Вячаслаў цвёрда стаў на ногі, зрабіў да яго дзве прыбудовы, правёў ваду, газ. Так што яго мама да канца жыцця жыла ў камфортных умовах.

Налёгкае дзяцінства навучыла хлопца ісці да сваёй мэты, загартавала волю і характар. Ён дабіўся і павялі, і матэрыяльнага дабрабыту. І цяпер хоча, каб і яго малая радзіма квітнела, а землякі жылі як найлепш.

Таццяна ЛАЗОУСКАЯ.

ПАД НЕБАМ БЕЛАРУСІ

АПЫТАННЯў на гэтую тэму не рабіў, напэўна, ніхто, ды і навошта, калі без іх зразу мела, што абсалютная большасць размоў па мабільных тэлефонах пачынаецца з кароткіх: «Як жывы-здоровы?» і «Ты цяпер дзе?» Пытанні як пытанні, а вось адказы... Самы нечаканы (ва ўсякім разе, для мяне) быў (шэптам): «На дрэве...» І гучаў ён не з вуснаў нейкага вісуса-падшыванца, аматара чужых яблыкаў, а дарослага, досыць мажнога дзядзькі, калегі, фотакарэспандэнта найстарэйшай беларускай газеты.

Што яго, шануюнага **Анатоль Клешчука**, «загнала» на тое ж дрэва (як варыянт — у шахту, у радзільню, турму, кар'ер, на вежавы кран, на печ у вясковай хаце, на ферму, да храма, крыніцы, буслянкі і г. д.), тлумачыць, відаць, не трэба: неадольная цікакасць і ўлюбённасць у жыццё, у свой край, у некалі даўно абраную прафесію.

Ёй шануюны спадар **Анатоль** аддаў без малага чатыры дзесяцігоддзі, за якія стаў аўтарам больш чым 30 персанальных выставак (у тым ліку ў Аўстрыі, Германіі, Злучаных Штатах, Кітаі, Японіі, у Арганізацыі Аб'яднаных Наций і Еўрапарламен-

це...), аўтарам і суаўтарам фотальбомаў «Пад небам Беларусі», «Чарнобыль», «Чарнобыль 1986—2006. Жыццё з трагедыяй», «Беларусь. Зямля песняроў», «Карагод беларускіх абрадаў»... Апроч таго, ён здымаў праведнікаў народаў свету, кавалераў ордэнаў Салдацкай славы (сёлета «Звязда» вярнулася да гэтага праекта), помнікі архітэктуры, крыніцы, нацыянальныя строі, музыкаў, пісьменнікаў... «Жывая зямля», «Абрысы Айчыны», «Вытокі малой Радзімы», «Пракаветнае» — гэта яго спецыяльныя праекты.

Зрэшты, пра ўсё, на што спадар **Анатоль** паглядзюць праз

«вочка» фотааб'ектыва, тут жа зафіксаваў і перадаў потым іншым, нават праз коску напісаць немагчыма. І гэта за шчасце, што хоць драбніца найлепшых каларовых здымкаў можа рызыкаваць на свеце ў выглядзе асобных фотальбомаў, адзін з якіх — «Пад небам Беларусі» —

вытрымаў ужо тры выданні. Не так даўно ў продаж паступіла чацвёртае. — Усе здымкі ў ім — новыя, — зазначаў аўтар. — І проста фантастычны! — прызналі першыя чытачы-гледачы, часам не верачы, што гэта нашы, беларускія зімы і вёсны,

што гэта ў нас такая казачна прыгожая зямля і такое незвычайнае неба, такія мілья звяры і птушкі... Дзеля таго каб зняць іх (вось так!), згадзілася, варта пасядзець — і не толькі на дрэве. **Вялічэння ДОУНАР.** Фота **Анатоль КЛЕШЧУКА.**

Стыль жыцця

Нацыянальныя матывы «Млына моды»

У апошні дзень чэрвеня ў Мінску адшумелі жорны «Млына моды» — рэспубліканскага фестывалю-конкурсу моды і фота, які сёлета мае перад'юбілейны парадкавы нумар 29. Зазвычай фінал яго адбываецца ў маі, аднак з-за няпростай эпідэміялагічнай сітуацыі арганізатары, Мінадукацыі і Нацыянальны цэнтр мастацкай творчасці дзяцей і моладзі вымушаны былі, па-першае, перанесці фінальнае шоу ў часе, а па-другое, адсутны ў прасторы — упершыню публіка глядзела паказы дыстанцыйна, праз прамы эфір анлайн-трансляцыі, якую вяло VOKA.TV.

Зрэшты, магчыма, апошняя акалічнасць не адштурхнула глядачоў, а, наадварот, прыцягнула новых — прынамсі, за жывым эфірам пільна сачылі партнёры беларускага fashion-форуму з розных краін свету, ад Украіны да Кітая. У модных жорны зацягнула не толькі мноства мадэляў, фатографу, дызайнераў, стылістаў і цырульнікаў, але і некаторыя артыстаў — напрыклад, спявачка Venera пад новую песню пра «хлопчыка-Барбі» прадставіла ўласную лінію адзення «Наталія Кудрына», а спецыяльны госьц конкурс гурт VAL парадаваў песняй «Модны». Але галоўнымі

розныя культуры, прадэманстравала дызайнер Асад Рым у калекцыі «Мне лён», якую арганічна дапоўнілі модныя рытмы беларускага гурта Nizkiz. — Мяне натхніла ў першую чаргу ўласнае паходжанне, — усміхаецца дзяўчына, — бо я напалову сірыйка, напалову беларуска. Захацелася паглядзець, ці магчымы сімбіёз гэтых дзвюх культур. Здаецца, яны такія розныя, такія далёкія адна ад адной, але ж я ёсць, і яшчэ мае сёстры ёсць, таму і калекцыя таксама ёсць. Выкарыстоўвала выключна беларускі, аршанскі лён і магілёўскія стужкі для ўпрыгожвання.

Калі гэта адзенне запусціць у вытворчасць, хацелася б, каб яго насілі тыя людзі, для якіх беларускае гэтакасае важнае, як і для мяне. Прынамсі, дзяўчаты-мадэлі гатовыя былі хоць цяпер надзець свае сукенкі і шапчыцы па вуліцы. Забягаючы наперад, адзначым — у намінацыі «Майстар моды» Асад Рым стала не проста лаўрэаткай, а ўладальніцай 3-й прэміі «Млына моды—2020». Яшчэ адным адкрыццём фестывалю-конкурсу стала этнічная калекцыя навучнца Брэсцкага дзяржаўнага каледжа сферы абслугоўвання Мікіты Вядзёрнікава «Дываны з куфара». Хлопец, якога летась адзначылі як фотамадэль, цяпер дэбютаваў як дызайнер. Спатрэбілася ўсё:

і копіяныя захаплены керамікай, батыкам і вышывкай стужкамі, і даўняе сяброўства са швейнай машынкай і — так-так, тыя самыя дываны і пледы, якія ахвяравалі Мікіту для работы ўласнай бабулі, а таксама сябры і знаёмыя.

Хацелася паказаць свае дзіцячыя ўражанні ад лета на дачы і ў вёсцы, — значнае малады дызайнер, — абіграць гэтыя ўспаміны ў сучасным ключы. Прудуманыя да дробязяў у калекцыі ўсе дэталі, нават гузікі — яны зробленыя з керамікі і глазураваныя... Ці дзіўна, што Мікіта ў выніку стаў адным з двух шчасліўцаў, якія атрымалі запрашэнне ад партнёраў фестывалю, дабрачыннага фонду «Рускі сілэт», каб прадставіць беларускую моду на міжнародным конкурсе маладых дызайнераў?

Да каранёў звярнулася і прадстаўніца сталічнага Цэнтра дадатковай адукацыі дзяцей і моладзі «Маяк» Святлана Князева, якая прадставіла дзве калекцыі — дзіцячую «Макаш» і падлеткавую «Алена Кіш». — Натхнялася творчасцю і гісторыяй жыцця славетнай самадзейнай мастачкі-прымітывісткі — некалі яна блукала па гарадах і вёсках Слуцкіны і малявала свае дываны літаральна за ежу і нацлер, а цяпер яе творчасць — элемент нашай спадчыны і нацыянальнай культуры, яна ўваходзіць у лік ста найлепшых прымітывістаў, — захопленыя расказвае Святлана. — Мне бліжэй сам пасыл — несі мастацтва ў народ, ствараць прыгожыя, якая застанеца ў часе... У Алены Кіш не было мастацкай адукацыі, як няма яе і ў мяне, але яе дзіўныя экзатычныя жывёлы,

ры параіла пераарыентаваць яе для мужчын, і, на мой погляд, выйшла добра. Для мяне галоўнае, каб людзі, глядзячы на калекцыю, успаміналі, што такое дызайн, адкуль ён пайшоў і для чаго прызначаны. Матэрыял калекцыі таксама авангардны: неапрэнавае валокно і друк па японскіх тэхналогіях. Паколькі стандартны абутак у калекцыю не ўпісваўся, з'явіўся арыгінальны варыянт — штосьці сярэдняе паміж мяккімі ботамі-угі і шкарпэткамі. Што да масак, то дызайнер з асістэнтам вырашылі: калі сучасным брандам можна «хайпануць» на гэтай тэме, чаму беларускаму не? Тым больш мяккімі ботамі-угі і шкарпэткамі. Што да масак, то дызайнер з асістэнтам вырашылі: калі сучасным брандам можна «хайпануць» на гэтай тэме, чаму беларускаму не? Тым больш мяккімі ботамі-угі і шкарпэткамі.

Тым часам на подыуме — ляманцы лініі, геаметрычныя фігуры і яркія фарбы ва ўсіх элементах, ад своеасаблівых рознакаляровых шкарпэтках да галаўных убораў, якія спалучаюць адначасова маску і капляшю. Чысты супрэматызм! Аказваецца, так і ёсць: Антон Мажарын з Магілёўскага дзяржаўнага каледжа мастацтваў прымеркаваў сваю конкурсную калекцыю Malevich.by да 100-годдзя творчага аб'яднання УНОВС.

— Па-першае, Малевіч — адзін з любімых мастакоў, па-другое, унёсак Малевіча ў сучаснае мастацтва вельмі значны. Па сутнасці, супрэматызм і авангард — аснова любога сучаснага дызайну, датычыцца гэта адзення альбо мэблі, ландшафту і прасторы. Таму мая калекцыя канцэптуальная, гэта даніна памяці і павагі таму, што зрабілі Малевіч і яго аднадумцы. Дарэчы, спачатку яна мусіла быць жаночай, але ў паўфінале «Млына моды» жу-

ры параіла пераарыентаваць яе для мужчын, і, на мой погляд, выйшла добра. Для мяне галоўнае, каб людзі, глядзячы на калекцыю, успаміналі, што такое дызайн, адкуль ён пайшоў і для чаго прызначаны.

Матэрыял калекцыі таксама авангардны: неапрэнавае валокно і друк па японскіх тэхналогіях. Паколькі стандартны абутак у калекцыю не ўпісваўся, з'явіўся арыгінальны варыянт — штосьці сярэдняе паміж мяккімі ботамі-угі і шкарпэткамі. Што да масак, то дызайнер з асістэнтам вырашылі: калі сучасным брандам можна «хайпануць» на гэтай тэме, чаму беларускаму не? Тым больш мяккімі ботамі-угі і шкарпэткамі.

Амаль чатыры гадзіны паказаў праляцелі на адным дыханні, бо прадстаўленыя калекцыі былі розныя, але безумоўна вартыя ўвагі, цікавыя, яркія, якасныя і крэатыўныя. Старшыня конкурснага журы, кіраўнік канцэрна «Беллегтрам», Таццяна ЛУНГІНА прызналася, што як ніколі складана сёлета было выбіраць пераможцаў сярод дызайнераў мужчынскага адзення: — Мы ўзялі сабе на замітку калекцыю дзесьці, і, мяркую, неўзабаве вам патэлефануюць прафесіяналы з вядучых прадпрыемстваў і прапануюць варыянты супраадуцітва.

Журы адзначыла прызамі пераможцаў і лаўрэатаў у катэгорыях «Школа моды», «Майстар моды», «Фота», «Мадэль-дэбют фестывалю-конкурсу», «Топ-мадэль фестывалю-конкурсу» і іншых намінацыях, таксама ўручылі свае спецыяльныя прызы айчынных бранды. Запрашэнне ўзяць удзел у міжнародным конкурсе маладых дызайнераў атрымалі мінчанін Улад Якоўчык і Мікіта Вядзёрнікаў з Брэста. А самае важнае — што ўсё без выключэння прызёры атрымалі добры старт у моднай індустрыі — беларускай, а магчыма, і сусветнай.

Вікторыя ЦЕЛЯШУК, Фота Ганны ЗАНКАВІЧ.

ГАРАСКОП СТРЫЖАК НА ЛІПЕНЬ

2 ліпеня, чацвер. Калі вы знаходзіцеся ва ўдалым перыядзе жыцця, лічыцца, што лепш не стрыгчыся, каб не спудзіць фартуну. А вось калі трэба пераламаць чорную паласу — самы час бегчы да цырульніка.

3 ліпеня, пятніца. Спрыяльны дзень для новай прычоскі. Рэкамендаваныя любыя працэдурныя ўвільгатненні і жыўленні валоў, як хатнія, так і салонныя.

4 ліпеня, субота. Дзень вельмі спрыяльны для стрыжкі. Пасля гэтага валасы аднаўляюцца, растуць хутчэй.

5 ліпеня, нядзеля. Стрыжка вельмі не рэкамендуецца, яна можа прынесці няшчасці.

6 ліпеня, панядзелак. Стрыжка будзе спрыяць павышэнню аптымізму і настрою, аднак пад рост валасоў можна забыцца.

7 ліпеня, аўторак. Стрыжка дапаможа пазбавіцца ад адзіночаты і незадаволенасці сабой, падвысіць самаацэнку. Таксама лічыцца, што яна дапамагае пазбавіцца ад праблем, якія ўзніклі па віне навакольных.

8 ліпеня, серада. Сёння лепш не планаваць стрыжкі і афарбоўкі — вынік можа расчароваць.

9 ліпеня, чацвер. На гэты час лепш забыцца пра наведванне цырульніка. Стрыжка прыводзіць да з'яўлення перхаці, пазбавіцца ад якой будзе няпроста.

10 ліпеня, пятніца. Сёння лепш абысці лобны прыгожым бокам. Вынікі любых спроб паўплываць на даўжыню, форму або колер валасоў хутчэй засмуцяць, чым узрадуюць.

11 ліпеня, субота. Неспрыяльны перыяд. Павялічваецца верагоднасць выпадзення валасоў.

12 ліпеня, нядзеля. Устрымайцеся ад наведвання цырульніка, каб не прыцягнуць непрыемнасці і хваробы.

13 ліпеня, панядзелак. Неспрыяльны дзень для стрыжкі валасоў.

14 ліпеня, аўторак. Нейтральны дзень для стрыжкі валасоў.

15 ліпеня, серада. Спрыяльны дзень для кардынальных пераменаў у знешнім выглядзе! Прычоска адрыце выхад на новыя якасны ўзроўні!

16 ліпеня, чацвер. Удалы дзень для поўнай змены іміджу. Стрыжка ў гэты дзень цягне за сабой ачышчэнне арганізма, пазбавленне ад негатыўных эмоцый. Для афарбоўкі валасоў рэкамендуецца выбраць менавіта гэты дзень тыдня.

17 ліпеня, пятніца. Стрыжка ў гэты дзень акажа ўплыў на прыгажосць і агульную прывабнасць чалавека, а не толькі яго прычоску. Аб'ёмная прычоска прыцягне станоўчую энергію.

18 ліпеня, субота. Стрыжка дрэнна ўплывае на стан валасоў.

19 ліпеня, нядзеля. Дзень неспрыяльны для стрыжкі. Затое ён выдатна падыходзіць для афарбоўвання.

20 ліпеня, панядзелак. Вельмі неспрыяльны перыяд для стрыжкі валасоў. Дайце галаве адпачыць.

21 ліпеня, аўторак. Спрыяльны перыяд. Пры стрыжцы

ў гэты перыяд валасы добра растуць, умацоўваюцца і набываюць устойлівасць да знешніх уздзеянняў, менш сякуцца.

22 ліпеня, серада. Стрыжка атрымаецца ўдалай, валасы стануць гусцейшымі, карані ўмацоўваюцца.

23 ліпеня, чацвер. Выдатны дзень для стрыжкі. Разам з адрэзанымі валасамі ад чалавека адпадаюць вербальныя вампіры, распаўсюджаюць сувязь з людзьмі, якія пазбавляюць вас жыццёвай энергіі ў непатрэбных для вас цяжкіх размовах.

24 ліпеня, пятніца. Новая прычоска прынясе добры настрой, але валасы хутка адрастуць.

25 ліпеня, субота. Спрыяльны дзень для стрыжкі. Валасы лягчуча прыгожа, адрастаць будуча павольна.

26 ліпеня, нядзеля. Дзень, калі стрыжка валасоў сур'ёзна пагоршыць стан вашага здароўя.

27 ліпеня, панядзелак. Нейтральны дзень для стрыжкі і афарбоўвання.

28 ліпеня, аўторак. Стрыжка можа істотна сапсаваць настрой і падарваць здароўе.

29 ліпеня, серада. Стрыжчы валасы можна толькі ўвечары.

30 ліпеня, чацвер. Маніпуляцыі з валасамі ўмацоўваюць вашу рашучасць і дапамогуць ажыццявіць важную пачынанні.

31 ліпеня, пятніца. Стрыжка ці хоць бы абразанне пасечаных кончыкаў зробіць шавялюру больш моцнай.

Песню бярыце з сабою...

РАДЗІМА

Авяр'ян Дзержынскі (1919—2002) — беларускі паэт, журналіст, член Саюза пісьменнікаў СССР. Лаўрэат літаратурнай прэміі імя Янкі Маўра. У розныя гады працаваў карэспандэнтам газет, у выдавецтвах «Беларусь», «Мастацкая літаратура», «Юнацтва». Аўтар паэтычных зборнікаў «Песні маладосці», «Каліны цвет», «Смешкі і пацешкі», зборнікаў для дзяцей «Цуды ёсць на свеце», «Карагод», «Добры ветрык», «Залаты каласок», зборнікаў гумару, перакладаў.

Рубрыку вядзе кампазітар **Яўген КСЯНЕВІЧ**, evgenksevenich@gmail.com

Пад гнуткай грушай,
Пад гнуткай грушай,
Бялюткая квеценню
Зацярушанай.
Ой ты, зямля,
Мая зямля,
Як маці родная мая,
Я твой сыноч,
Я твой сыноч,
Нібы на полі каласок.

2. Радзіма, Радзіма,
Як з маці адзінай,
З табой я спакойны,
багаты
І сніць буду вечна
Крыніцы і рэчкі,
Садочак зялёны ля хаты.

Увесьміна — 40
Et

Ра-ді-ма, Ра-ді-ма, ма-не-па-ра-ді-ла ты
у-э-тым-цу-доб-ным-ку-точ-ку, дзе
руч-кі, кры-ні-цы-бру-яц-ца-зі-ям-лі-цы і
ста-ноў-і-гру-шы-у-са-доч-ку.

1. **Радзіма, Радзіма,**
Мяне нарадзіла
Ты ў гэтым цудоўным
куточку,
Дзе рэчкі, крыніцы
Бруяцца з зямліцы
І спеюць ігрушы
ў садочку.

Прыпеў:
Я не пакіну,
Я не пакіну,
Сваю мясціну,
Сваю мясціну,

адзін з заснавальнікаў акіяналогіі і прамысловай выведкі. Адзін з арганізатараў і дырэктар (да 1933 г.), створанага ў 1921-м Плавучага марскога навуковага інстытута. У 1922-м пад яго кіраўніцтвам было пабудавана першае савецкае марское экспедыцыйнае судна «Персей».

1925 год — нарадзілася Вольга Арсеньеўна Алейнік, расійскі матэматык, акадэмік РАН. Аўтар прац па дыферэнцыяльных ураўненнях, матэматычнай фізіцы. Лаўрэат Дзяржаўнай прэміі СССР.

1925 год — нарадзіўся Патрыс Лумумба, першы прэм'ер-міністр Рэспублікі Конга (цяпер Дэмакратычная Рэспубліка Конга), нацыянальны герой краіны.

1940 год — нарадзіўся Георгі Іванавіч Іван Ільфаравіч Тычко, беларускі спартсмен і трэнер (дзюдо, ушу), майстар спорту СССР па дзюдо, трэнер вышэйшай катэгорыі Беларусі, суддзя міжнароднай катэгорыі. Сярэбраны прызёр чэмпіянату Узброеных Сіл СССР.

1970 год — у Рагачове адкрыты музей народнай славы. Заснаваны ў 1967-м на базе гісторыка-краязнаўчага музея, які дзейнічаў з 1962-га на грамадскіх пачатках.

1980 год — завершана будаўніцтва адгалінавання газаровада Орша—Віцебск.

1885 год — нарадзіўся Іван Ільфаравіч Месяцаў, савецкі вучоны-золаг, гідрабіёлаг, даследчык Арктыкі.

СЁННЯ

Месяц
Першая квадра 28 чэрвеня.
Месяц у сузор'і Стральца.

Сонца	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск	4.43	21.44	17.01
Віцебск	4.24	21.42	17.18
Магілёў	4.33	21.34	17.01
Гомель	4.39	21.21	16.42
Гродна	5.00	21.57	16.57
Брэст	5.10	21.49	16.39

ЗАЎТРА

Геамагнітная ўзрушэнні

ГРОДНА	ВІЦЕБСК	МАГІЛЕЎ
749мм рт.ст. +15...+17°C +21...+23°C	740мм рт.ст. +10...+20°C +23...+25°C	743мм рт.ст. +18...+20°C +22...+24°C
Брэст	Мінск	Гомель
746мм рт.ст. +10...+20°C +23...+25°C	740мм рт.ст. +10...+20°C +23...+25°C	747мм рт.ст. +21...+23°C +25...+27°C

Абазначэнні:
 ■ — няма прыкметных геамагнітных узрушэнняў
 ■ — невялікія геамагнітныя узрушэнні
 ■ — слабая геамагнітная бура

...у суседзяў

ВАРШАВА	КІЕЎ	РЫГА
+24...+26°C	+31...+33°C	+20...+22°C
ВІЛЬНЮС	МАСКВА	С.ПЕЦЯРБУРГ
+22...+24°C	+23...+25°C	+21...+23°C

УСМІХНЕМСЯ

Сустрэкаюцца на вуліцы двое сяброў. Адзін вельмі сумны.
 — Ты чаго такі невясёлы?
 — Ды жонка ў тры ночы вырашыла пажартаваць, штурхнула мяне і сказала, што трэба дадому ісці!
 — І што?
 — Дык я хутка апрагнуўся і пайшоў!

— Калі я скажу «так» — ты перастанеш мяне павяжаць. Калі я скажу «не» — ты перастанеш мяне хацаць. Таму — «не выключана»...

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 ад 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

Дырэктар — галоўны рэдактар **СУХАРУКАЎ Павел Ільявіч**

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

АДРАС: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага 10-а.

ТЭЛЕФОНЫ У МІНСКУ: прыёмны — 287 19 19 (тан.факс); аддзелаў: н.с.маў — 287 18 64, маркетынгу — 337 44 04, бухгалтэрыі — 287 18 81.

www.zviazda.by
e-mail: info@zviazda.by
для зваротаў: zvarot@zviazda.by

ПРЫЁМ РЭКЛАМЫ тэл./факс: 287 17 79, e-mail: reklama@zviazda.by

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрававаныя ёй лісты. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

Матэрыялы, назначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета адрываецца ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку», ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004.

220013, Мінск, прасп. Незалежнасці, 79/1. Выходзіць 5 разоў на тыдзень. Тыраж 14.804. Індэкс 63850. Зак. № 2230.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
 П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Нумар папісаны ў 19.30
 1 ліпеня 2020 года.